

Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (peto vijeće)

26. siječnja 2023.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Zaštita fizičkih osoba u vezi s obradom osobnih podataka – Direktiva (EU) 2016/680 – Članak 4. stavak 1. točke (a) do (c) – Načela obrade osobnih podataka – Ograničenje svrha – Smanjenje količine podataka – Članak 6. točka (a) – Jasno razlikovanje između osobnih podataka različitih kategorija osoba – Članak 8. – Zakonitost obrade – Članak 10. – Prenosanje – Obrada biometrijskih i genetičkih podataka – Pojam ‚obrada dopuštena pravom države članice‘ – Pojam ‚[strogo] nužno‘ – Diskrecijska ovlast – Povelja Europske unije o temeljnim pravima – Članci 7., 8., 47., 48. i 52. – Pravo na djelotvornu sudsku zaštitu – Pretpostavka nedužnosti – Ograničenje – Kazneno djelo počinjeno s namjerom koje se progoni po službenoj dužnosti – Okrivljenici – Prikupljanje fotografskih podataka i podataka o otiscima prstiju radi njihova upisa u evidenciju i uzimanje bioloških uzoraka radi izrade DNK profila – Postupak prisilnog izvršenja prikupljanja – Sustavnost prikupljanja”

U predmetu C-205/21,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Specializiran nakazatelen sad (Specijalizirani kazneni sud, Bugarska), odlukom od 31. ožujka 2021., koju je Sud zaprimio 31. ožujka 2021., u kaznenom postupku protiv

V. S.,

uz sudjelovanje:

Ministerstvo na vatrešnite raboti, Glavna direkcija za borba s organiziranata prestapnost,

SUD (peto vijeće),

u sastavu: E. Regan, predsjednik vijeća, D. Gratsias (izvjestitelj), M. Ilešić, I. Jarukaitis i Z. Csehi, suci,

nezavisni odvjetnik: G. Pitruzzella,

tajnik: A. Calot Escobar,

uzimajući u obzir pisani postupak,

* Jezik postupka: bugarski

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

- za bugarsku vladu, M. Georgieva i T. Mitova, u svojstvu agentica,
- za francusku vladu, R. Bénard, A.-L. Desjonquères, D. Dubois i T. Stéhelin, u svojstvu agenata,
- za Europsku komisiju, H. Kranenborg, M. Wasmeier i I. Zaloguin, u svojstvu agenata,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 30. lipnja 2022.,

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 4. stavka 1. točaka (a) i (c), članka 6. točke (a) i članaka 8. i 10. Direktive (EU) 2016/680 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka od strane nadležnih tijela u svrhe sprečavanja, istrage, otkrivanja ili progona kaznenih djela ili izvršavanja kaznenih sankcija i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Okvirne odluke Vijeća 2008/977/PUP (SL 2016., L 119, str. 89. i ispravak SL 2018., L 127, str. 14.) kao i članaka 3., 8., 48. i 52. Povelje Europske unije o temeljnim pravima (u daljnjem tekstu: Povelja).
- 2 Zahtjev je upućen u okviru kaznenog postupka pokrenutog protiv osobe V. S. koja je odbila, nakon što je protiv nje podnesen prijedlog za podizanje optužnice, da policija prikupi njezine biometrijske i genetske podatke radi njihova upisa u evidenciju.

Pravni okvir

Pravo Unije

OUZP

- 3 Uvodna izjava 19. Uredbe (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL 2016., L 119, str. 1. i ispravci SL 2018., L 127, str. 2. i SL 2021., L 74, str. 35.; u daljnjem tekstu: OUZP) glasi:

„Zaštita pojedinaca s obzirom na obradu osobnih podataka koju obavljaju nadležna tijela u svrhu sprečavanja, istrage, otkrivanja ili progona kaznenih djela ili izvršavanja kaznenih sankcija, uključujući zaštitu od prijetnji javnoj sigurnosti i slobodnom kretanju takvih podataka i njihovo sprečavanje, podliježe posebnom pravnom aktu [Europske] unije. Stoga se ova Uredba ne bi trebala primjenjivati na aktivnosti obrade u te svrhe. [...]”

4 Člankom 2. OUZP-a, naslovljenim „Glavno područje primjene”, u stavcima 1. i 2. određuje se:

„1. Ova se Uredba primjenjuje na obradu osobnih podataka koja se u cijelosti obavlja automatizirano te na neautomatiziranu obradu osobnih podataka koji čine dio sustava pohrane ili su namijenjeni biti dio sustava pohrane.

2. Ova se Uredba ne odnosi na obradu osobnih podataka:

(a) tijekom djelatnosti koja nije obuhvaćena opsegom prava Unije;

[...]

(d) koju obavljaju nadležna tijela u svrhu sprečavanja, istrage, otkrivanja ili progona kaznenih djela ili izvršavanja kaznenih sankcija, uključujući zaštitu od prijetnji javnoj sigurnosti i njihova sprečavanja.”

5 Člankom 9. OUZP-a, naslovljenim „Obrada posebnih kategorija osobnih podataka”, u stavcima 1., 2. i 4. određuje se:

„1. Zabranjuje se obrada osobnih podataka koji otkrivaju rasno ili etničko podrijetlo, politička mišljenja, vjerska ili filozofska uvjerenja ili članstvo u sindikatu te obrada genetskih podataka, biometrijskih podataka u svrhu jedinstvene identifikacije pojedinca, podataka koji se odnose na zdravlje ili podataka o spolnom životu ili seksualnoj orijentaciji pojedinca.

2. Stavak 1. ne primjenjuje se ako je ispunjen[o] jedno od sljedećeg:

(a) ispitanik je dao izričitu privolu za obradu tih osobnih podataka za jednu ili više određenih svrha, [...]

(b) obrada je nužna za potrebe izvršavanja obveza i ostvarivanja posebnih prava voditelja obrade ili ispitanika u području radnog prava i prava o socijalnoj sigurnosti te socijalnoj zaštiti, [...]

(c) obrada je nužna za zaštitu životno važnih interesa ispitanika ili drugog pojedinca, [...]

(d) obrada se provodi u sklopu legitimnih aktivnosti s odgovarajućim zaštitnim mjerama zaklade, udruženja ili drugog neprofitnog tijela s političkim, filozofskim, vjerskim ili sindikalnim ciljem, [...]

(e) obrada se odnosi na osobne podatke za koje je očito da ih je objavio ispitanik;

(f) obrada je nužna za uspostavu, ostvarivanje ili obranu pravnih zahtjeva ili kad god sudovi djeluju u sudbenom svojstvu;

(g) obrada je nužna za potrebe značajnog javnog interesa na temelju prava Unije ili prava države članice koje je razmjerno željenom cilju te kojim se poštuje bit prava na zaštitu podataka i osiguravaju prikladne i posebne mjere za zaštitu temeljnih prava i interesa ispitanika;

(h) obrada je nužna u svrhu preventivne medicine ili medicine rada radi procjene radne sposobnosti zaposlenika, medicinske dijagnoze, pružanja zdravstvene ili socijalne skrbi ili tretmana ili upravljanja zdravstvenim ili socijalnim sustavima i uslugama [...]

- (i) obrada je nužna u svrhu javnog interesa u području javnog zdravlja kao što je zaštita od ozbiljnih prekograničnih prijetnji zdravlju ili osiguravanje visokih standarda kvalitete i sigurnosti zdravstvene skrbi te lijekova i medicinskih proizvoda, na temelju prava Unije ili prava države članice kojim se propisuju odgovarajuće i posebne mjere za zaštitu prava i sloboda ispitanika, posebno čuvanje profesionalne tajne;
- (j) obrada je nužna u svrhe arhiviranja u javnom interesu, u svrhe znanstvenog ili povijesnog istraživanja ili u statističke svrhe [...]

[...]

4. Države članice mogu zadržati ili uvesti dodatne uvjete, uključujući ograničenja s obzirom na obradu genetskih podataka, biometrijskih podataka ili podataka koji se odnose na zdravlje.”

Direktiva 2016/680

6 Uvodne izjave 9. do 12., 14., 26., 27., 31. i 37. Direktive 2016/680 glase:

- „(9) [...] Na temelju toga, [OUZP-om se] utvrđuju [...] opća pravila za zaštitu pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i za osiguravanje slobodnog kretanja osobnih podataka unutar Unije.
- (10) U Izjavi br. 21 o zaštiti osobnih podataka u područjima pravosudne suradnje u kaznenim stvarima i policijske suradnje, priloženoj završnom aktu međuvladine konferencije na kojoj je donesen Ugovor iz Lisabona, na konferenciji je potvrđeno da bi se određena pravila o zaštiti osobnih podataka i slobodnom kretanju osobnih podataka u područjima pravosudne suradnje u kaznenim stvarima i policijske suradnje na temelju članka 16. UFEU-a mogla pokazati neophodnima zbog specifične prirode tih područja.
- (11) Stoga je primjereno da se ta područja urede posebnom direktivom kojom bi se utvrdila posebna pravila o zaštiti pojedinaca s obzirom na obradu osobnih podataka od strane nadležnih tijela u svrhe sprečavanja, istrage, otkrivanja ili progona kaznenih djela ili izvršavanja kaznenih sankcija, uključujući zaštitu od prijetnji javnoj sigurnosti i njihovo sprečavanje, poštujući posebnu prirodu tih aktivnosti. [...]
- (12) Aktivnosti koje provodi policija ili druga tijela za izvršavanje zakonodavstva uglavnom su usmjerene na sprečavanje, istragu, otkrivanje ili progon kaznenih djela, među ostalim na policijske aktivnosti bez prethodnog znanja o tome je li incident kazneno djelo. [...] Države članice mogu nadležnim tijelima povjeriti druge zadaće koje se ne provode nužno za potrebe sprečavanja, istrage, otkrivanja ili progona kaznenih djela, uključujući zaštitu od prijetnji javnoj sigurnosti i njihovo sprečavanje, tako da je obrada osobnih podataka za te druge potrebe, u mjeri u kojoj potpada pod područje primjene prava Unije, obuhvaćena područjem primjene [OUZP-a].

[...]

- (14) Budući da se ova Direktiva ne bi trebala primjenjivati na obradu osobnih podataka u okviru djelatnosti koja nije obuhvaćena područjem primjene prava Unije, djelatnosti u vezi s nacionalnom sigurnosti, djelatnosti agencija ili službi zaduženih za pitanja nacionalne sigurnosti i obrada osobnih podataka u državama članicama pri obavljanju djelatnosti obuhvaćenih glavom V. poglavljem 2. [UEU-a] ne bi se smjele smatrati djelatnostima koje s[u] obuhvaćene područjem primjene ove Direktive.

[...]

- (26) [...] Osobni podaci trebali bi biti primjereni i bitni za potrebe za koje se obrađuju. Osobito bi trebalo osigurati da se ne prikupljaju suvišni osobni podaci i da se ne pohranjuju dulje nego što je nužno za potrebe za koje se obrađuju. Osobni podaci smjeli bi se obrađivati samo ako se svrha obrade [...] ne može [razumno] postići drugim sredstvima. [...]
- (27) Radi sprečavanja, istrage i progona kaznenih djela nužno je da nadležna tijela obrađuju osobne podatke prikupljene u kontekstu sprečavanja, istrage, otkrivanja ili progona posebnih kaznenih djela izvan tog konteksta kako bi stekla uvid u kriminalne aktivnosti te kako bi mogla povezati različita otkrivena kaznena djela.

[...]

- (31) Za obradu osobnih podataka na područjima pravosudne suradnje u kaznenim stvarima i policijske suradnje svojstveno je da se obrađuju osobni podaci koji se odnose na različite kategorije ispitanika. Stoga bi što je više moguće i ako je primjenjivo trebalo praviti jasnu razliku između osobnih podataka različitih kategorija ispitanika, primjerice: osumnjičenika; osoba osuđenih za kazneno djelo; žrtava i drugih strana, kao što su svjedoci; osobe koje posjeduju važne informacije ili kontakte; te pomagači osumnjičenika i osuđenih počinitelja kaznenih djela. Time se ne bi smjela spriječiti primjena prava pretpostavke nedužnosti kako je zajamčena Poveljom i Europskom konvencijom o [zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda, potpisanom u Rimu 4. studenoga 1950.], a kako se tumači u sudskoj praksi Suda i Europskog suda za ljudska prava.

[...]

- (37) Osobni podaci koji su po svojoj naravi posebno osjetljive prirode u pogledu temeljnih prava i sloboda zaslužuju posebnu zaštitu jer bi u okviru njihove obrade moglo doći do značajnih rizika za temeljna prava i slobode. [...]"

7 Člankom 1. te direktive, naslovljenim „Predmet i ciljevi”, u stavcima 1. i 2. određuje se:

„1. Ovom se Direktivom utvrđuju pravila povezana sa zaštitom pojedinaca u pogledu obrade osobnih podataka od strane nadležnih tijela u svrhe sprečavanja, istrage, otkrivanja ili progona kaznenih djela ili izvršavanja kaznenih sankcija, uključujući zaštitu od prijetnji javnoj sigurnosti i njihovo sprečavanje.

2. U skladu s ovom Direktivom države članice:

- (a) štite temeljna prava i slobode pojedinaca, a posebno njihovo pravo na zaštitu osobnih podataka; [...]

- (b) osiguravaju da se razmjena osobnih podataka među nadležnim tijelima unutar Unije, kada se takva razmjena zahtijeva pravom Unije ili pravom države članice, ne ograniči niti zabrani iz razloga povezanih sa zaštitom pojedinaca u pogledu obrade osobnih podataka.”
- 8 Člankom 2. navedene direktive, naslovljenim „Područje primjene”, u stavcima 1. i 3. propisuje se:
- „1. Ova se Direktiva primjenjuje na obradu osobnih podataka od strane nadležnih tijela u svrhe utvrđene u članku 1. stavku 1.
- [...]
3. Ova se Direktiva ne primjenjuje na obradu osobnih podataka:
- (a) tijekom djelatnosti koja nije obuhvaćena područjem primjene prava Unije;
- [...]”
- 9 U skladu s člankom 3. te direktive:
- „Za potrebe ove Direktive:
1. ‚osobni podaci’ znači svi podaci koji se odnose na pojedinca čiji je identitet utvrđen ili se može utvrditi (‚ispitanik’); pojedinac čiji se identitet može utvrditi jest osoba koja se može identificirati izravno ili neizravno, osobito uz pomoć identifikatora kao što su ime, identifikacijski broj, podaci o lokaciji, mrežni identifikator ili uz pomoć jednog ili više čimbenika svojstvenih za fizički, fiziološki, genetski, mentalni, ekonomski, kulturni ili socijalni identitet tog pojedinca;
2. ‚obrada’ znači svaki postupak ili skup postupaka koji se obavljaju na osobnim podacima ili skupovima osobnih podataka, bilo automatiziranim bilo neautomatiziranim sredstvima kao što su prikupljanje, bilježenje, organizacija, strukturiranje, pohrana, prilagodba ili izmjena, pronalaženje, obavljanje uvida, uporaba, otkrivanje prijenosom, širenjem ili stavljanjem na raspolaganje na drugi način, usklađivanje ili kombiniranje, ograničavanje, brisanje ili uništavanje;
- [...]
7. ‚nadležno tijelo’ znači:
- (a) svako tijelo javne vlasti nadležno za sprečavanje, istragu, otkrivanje ili progon kaznenih djela ili izvršavanje kaznenih sankcija, uključujući zaštitu od prijetnji javnoj sigurnosti i njihovo sprečavanje; [...]
- [...]
12. ‚genetski podaci’ znači svi osobni podaci koji se odnose na naslijeđena ili stečena genetska obilježja pojedinca koja daju jedinstvenu informaciju o fiziologiji ili zdravlju tog pojedinca, i koji su dobiveni osobito analizom biološkog uzorka dotičnog pojedinca;

13. „biometrijski podaci” znači osobni podaci dobiveni posebnom tehničkom obradom u vezi s fizičkim obilježjima, fiziološkim obilježjima ili obilježjima ponašanja pojedinca koja omogućuju ili potvrđuju jedinstvenu identifikaciju tog pojedinca, kao što su fotografije lica ili daktiloskopski podaci [...]
10. Člankom 4. Direktive 2016/680, naslovljenim „Načela obrade osobnih podataka”, u stavku 1. određuje se:
- „Države članice osiguravaju da su osobni podaci:
- (a) obrađivani zakonito i pošteno;
 - (b) prikupljeni u [određene], izričite i zakonite svrhe te da ih se ne obrađuje na način koji nije u skladu s tim svrhama;
 - (c) primjereni i relevantni te da nisu pretjerani u odnosu na svrhe u koje se obrađuju [...]
11. Člankom 6. te direktive, naslovljenim „Razlika između različitih kategorija ispitanika”, propisuje se:
- „Države članice osiguravaju da voditelj obrade, prema potrebi i koliko je god to moguće, radi jasnu razliku između osobnih podataka različitih kategorija ispitanika, kao što su:
- (a) osobe za koje postoje ozbiljni razlozi za vjerovati da su počinile ili će počiniti kazneno djelo;
 - (b) osobe osuđene za kazneno djelo;
 - (c) žrtve kaznenog djela ili osobe u pogledu kojih postoje određene činjenice koje daju razloge vjerovati da bi ta osoba mogla biti žrtva kaznenog djela; i
 - (d) druge strane u kaznenim djelima, kao što su osobe koje se može pozvati da svjedoče u istragama u vezi s kaznenim djelima ili naknadnom kaznenom postupku, osobe koje mogu dati informacije o kaznenim djelima ili [kontakti] ili suradnici jedne od osoba iz točaka (a) i (b).”
12. Člankom 8. navedene direktive, naslovljenim „Zakovitost obrade”, određuje se:
- „1. Države članice osiguravaju da je obrada zakonita samo ako je nužna i samo u onoj mjeri u kojoj je nužna kako bi nadležno tijelo obavilo zadaću u svrhe navedene u članku 1. stavku 1. te da se temelji na pravu Unije ili pravu države članice.
2. Pravom države članice kojim se uređuje obrada unutar područja primjene ove Direktive navode se barem ciljevi obrade, osobni podaci za obradu i svrhe obrade.”
13. Člankom 9. iste direktive, naslovljenim „Posebni uvjeti obrade”, u stavcima 1. i 2. određuje se:
- „1. Osobni podaci koje nadležna tijela prikupljaju za svrhe utvrđene u članku 1. stavku 1. ne smiju se obrađivati u svrhe koje su različite od onih utvrđenih u članku 1. stavku 1. osim ako je takva

obrada odobrena pravom Unije ili pravom države članice. Ako se osobni podaci obrađuju u druge svrhe, primjenjuje se [OUZP], osim ako se obrada obavlja kao djelatnost koja je izvan područja primjene prava Unije.

2. Ako je pravom države članice nadležnim tijelima povjereno obavljanje zadaća drukčijih od onih koje se obavljaju u svrhe iz članka 1. stavka 1., [OUZP se] primjenjuje [...] na obradu u takve svrhe, među ostalim i za arhiviranje u javnom interesu, ili u svrhe znanstvenog ili povijesnog istraživanja ili u statističke svrhe, osim ako se obrada provodi u okviru djelatnosti koja je izvan područja primjene prava Unije.”

14 U skladu s člankom 10. Direktive 2016/680:

„Obrada osobnih podataka koji otkrivaju rasno ili etničko podrijetlo, politička mišljenja, religijska ili filozofska vjerovanja ili članstvo u sindikatu te obrada genetskih podataka, biometrijskih podataka u svrhu jedinstvene identifikacije pojedinca ili podataka koji se odnose na zdravlje ili podataka o spolnom životu ili seksualnoj orijentaciji pojedinca dopuštena je samo ako je to [strogo] nužno, pridržavajući se odgovarajućih zaštitnih mjera u pogledu prava i sloboda ispitanika te samo:

(a) ako je dopušteno pravom Unije ili pravom države članice;

(b) radi zaštite vitalnih interesa ispitanika ili drugog pojedinca; ili

(c) ako se takva obrada odnosi na podatke za koje je očito da ih je objavio ispitanik.”

15 Člankom 52. te direktive, naslovljenim „Pravo na podnošenje pritužbe nadzornom tijelu”, u stavku 1. navodi se:

„Ne dovodeći u pitanje nijedan drugi upravni ili sudski pravni lijek, države članice osiguravaju da svaki ispitanik ima pravo podnijeti pritužbu jednom nadzornom tijelu, ako ispitanik smatra da obrada osobnih podataka koji se odnose na njega krši odredbe donesene na temelju ove Direktive.”

16 Člankom 53. navedene direktive, naslovljenim „Pravo na učinkoviti sudski pravni lijek protiv nadzornog tijela”, u stavku 1. određuje se:

„Ne dovodeći u pitanje nijedan drugi upravni ili izvansudski pravni lijek, države članice osiguravaju pravo fizičke ili pravne osobe na učinkoviti sudski pravni lijek protiv pravno obvezujuće odluke nadzornog tijela koja se na nju odnosi.”

17 U skladu s člankom 54. iste direktive, naslovljenim „Pravo na učinkoviti sudski pravni lijek protiv voditelja obrade ili izvršitelja obrade”:

„Ne dovodeći u pitanje nijedan dostupan upravni ili izvansudski pravni lijek, uključujući pravo na podnošenje pritužbe nadzornom tijelu u skladu s člankom 52., države članice ispitaniku osiguravaju pravo na učinkovit sudski pravni lijek ako on smatra da su mu prekršena njegova prava utvrđena odredbama donesenima na temelju ove Direktive uslijed obrade njegovih osobnih podataka koja nije u skladu s tim odredbama.”

18 Člankom 63. Direktive 2016/680, naslovljenim „Prenošenje”, u stavcima 1. i 4. određuje se:

„1. Države članice stavljaju na snagu zakone i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja s ovom Direktivom do 6. svibnja 2018. [...]

Kada države članice donose te odredbe, one sadržavaju upućivanje na ovu Direktivu ili se na nju upućuje prilikom njihove službene objave. Države članice određuju načine tog upućivanja.

[...]

4. Države članice Komisiji šalju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.”

Bugarsko pravo

NK

- 19 Na temelju članka 11. stavka 2. Nakazatelenog kodeksa (Kazneni zakonik), u verziji primjenjivoj na predmet u glavnom postupku (u daljnjem tekstu: NK), kaznena djela počinjena su s namjerom ako je počinitelj bio svjestan obilježja svojeg djela te je htio nastanak posljedica kaznenog djela ili je pristao na njih. Za većinu kaznenih djela zapriječenih NK-om predviđena je namjera.
- 20 U skladu s člankom 255. NK-a, „tko počini prijevaru u pogledu utvrđivanja i plaćanja porezne obveze velikih razmjera”, na način kako je to izričito propisano zakonom, kaznit će se kaznom oduzimanja slobode u trajanju od jedne do šest godina i novčanom kaznom u iznosu od 2000 bugarskih leva (BGN) (otprilike 1000 eura).
- 21 U skladu s odredbama članka 321. stavaka 2. i 3. NK-a, u vezi s njegovim člankom 94. točkom 20., tko sudjeluje u zločinačkom udruženju osnovanom s ciljem pribavljanja imovinske koristi radi počinjenja kaznenih djela za koja je zapriječena kazna „oduzimanja slobode” u trajanju duljem od tri godine, kaznit će se kaznom „oduzimanja slobode” u trajanju od tri do deset godina. Također se propisuje da je za počinjenje tog djela potrebna namjera, a djelo se progoni po službenoj dužnosti.

NPK

- 22 Člankom 46. stavkom 1. i člankom 80. Nakazatelno-procesualnog kodeksa (Zakonik o kaznenom postupku), u verziji primjenjivoj na glavni postupak (u daljnjem tekstu: NPK), propisuje se da se kaznena djela progone ili po službenoj dužnosti, te u tom slučaju optužnicu podiže državni odvjetnik, ili po privatnoj tužbi. Gotovo sva kaznena djela propisana NK-om progone se po službenoj dužnosti.
- 23 Na temelju članka 219. stavka 1. NPK-a propisano je da se, „kada postoji dovoljno dokaza da je određena osoba počinila kazneno djelo koje se progoni po službenoj dužnosti”, protiv nje podnosi prijedlog za podizanje optužnice te je se obavještava o njemu. Protiv te je osobe moguće odrediti različite mjere procesnopravne prisile, pri čemu se ona može braniti davanjem objašnjenja ili podnošenjem dokaza.

ZZLD

- 24 Na temelju članka 51. Zakona za zaštita na ličnite danni (Zakon o zaštiti osobnih podataka) (DV br. 1, od 4. siječnja 2002., u daljnjem tekstu: ZZLD), obrada genetskih i biometrijskih podataka u svrhu jedinstvene identifikacije fizičke osobe dopuštena je samo ako je to strogo nužno, ako su prava i slobode ispitanika odgovarajuće zajamčeni i ako je to predviđeno bugarskim pravom ili pravom Unije. Ako takva obrada nije predviđena pravom Unije ili bugarskim pravom, ona je dopuštena ako se radi o životnim interesima ili ako je podatke objavio sâm ispitanik.

ZMVR

- 25 Na temelju članka 6. Zakona sa Ministerstvo na vatrešnite raboti (Zakon o Ministarstvu unutarnjih poslova) (DV br. 53, od 27. lipnja 2014., u daljnjem tekstu: ZMVR), Ministarstvo unutarnjih poslova obavlja određene glavne zadaće, među kojima su aktivnosti operativnog istraživanja i zaštite, aktivnosti istrage kažnjivih djela i informacijske aktivnosti.
- 26 Na temelju članka 18. stavka 1. ZMVR-a, informacijska aktivnost sastoji se od prikupljanja, obrade, razvrstavanja, pohranjivanja i uporabe informacija. Na temelju članka 20. stavka 1. tog zakona, informacijska aktivnost temelji se na informacijama koje se reproduciraju ili koje podliježu reproduciranju na medijima za bilježenje koje su izradila tijela Ministarstva unutarnjih poslova.
- 27 Člankom 25. stavkom 1. ZMVR-a Ministarstvo unutarnjih poslova ovlašteno je obrađivati osobne podatke u svrhu obavljanja svojih zadaća. Uzimajući u obzir članak 6. ZMVR-a, iz toga slijedi da Ministarstvo unutarnjih poslova obrađuje osobne podatke radi obavljanja svojih glavnih zadaća, odnosno aktivnosti operativnog istraživanja i zaštite te istrage kažnjivih djela.
- 28 Člankom 25. stavkom 3. ZMVR-a propisuje se da se obrada osobnih podataka provodi na temelju tog zakona, u skladu s OUZP-om i ZZLD-om.
- 29 Na temelju članka 25.a stavka 1. ZMVR-a, obrada osobnih podataka koji sadržavaju genetske i biometrijske podatke u svrhu jedinstvene identifikacije fizičke osobe dopuštena je samo pod uvjetima predviđenima u članku 9. OUZP-a ili članku 51. ZZLD-a.
- 30 Na temelju članka 27. ZMVR-a podaci koje policija upisuje u evidenciju, u skladu s člankom 68. tog zakona, koriste se isključivo u okviru zaštite nacionalne sigurnosti, borbe protiv kriminaliteta i očuvanja javnog poretka.
- 31 Članak 68. ZMVR-a glasi kako slijedi:
- „(1) Policijska tijela upisuju u policijsku evidenciju osobe koje se tereti za počinjenje kaznenog djela s namjerom koje se progoni po službenoj dužnosti. [...]
 - (2) Upis u policijsku evidenciju jedna je od kategorija obrade osobnih podataka osoba navedenih u stavku 1., koja se provodi pod uvjetima iz ovog zakona.
 - (3) Policijska tijela za potrebe upisa u policijsku evidenciju:
 - 1. prikupljaju osobne podatke osoba iz članka 18. [Zakona za balgarskite lični dokumenti (Zakon o bugarskim osobnim ispravama)];
 - 2. uzimaju otiske prstiju osoba i fotografiraju ih;

3. uzimaju uzorke u svrhu izrade DNK profila osoba.

- (4) Za izvršavanje radnji navedenih u stavku 3. točki 1. nije potreban pristanak osobe.
- (5) Osobe su dužne surađivati, ne ometati i ne sprečavati radnje navedene u stavku 3. koje izvršavaju policijska tijela. U slučaju da osoba to odbije, radnje navedene u stavku 3. točkama 2. i 3. provode se prisilno uz odobrenje suca prvostupanjskog suda nadležnog za kazneno djelo koje se progoni po službenoj dužnosti, a za koje se osoba tereti.

[...]"

NRISPR

- 32 Naredba za reda za izvaršvane i snemane na policejska registracija (Uredba o načinima vođenja policijske evidencije) (DV br. 90, od 31. listopada 2014.), u verziji primjenjivoj na predmet u glavnom postupku (u daljnjem tekstu: NRISPR), koja je donesena na temelju članka 68. stavka 7. ZMVR-a, sadržava detaljna pravila o vođenju policijske evidencije koja je navedena u tom članku.
- 33 Na temelju članka 2. NRISPR-a, ciljevi vođenja policijske evidencije su zaštita nacionalne sigurnosti, borba protiv kriminaliteta i očuvanje javnog poretka.
- 34 Na temelju članka 11. stavka 2. NRISPR-a, osobi koju se mora upisati u policijsku evidenciju daje se izjava koju ona mora ispuniti, a u kojoj može pristati na provođenje mjera fotografiranja, uzimanja otisaka prstiju i uzimanja DNK podataka ili ih odbiti. Na temelju članka 11. stavka 4. NRISPR-a, u slučaju da osoba odbije dati svoju suglasnost, policija podnosi zahtjev nadležnom sudu kako bi se dopustilo prisilno izvršenje tih mjera.

Glavni postupak i prethodna pitanja

- 35 Bugarska tijela pokrenula su na temelju članka 255. NK-a kazneni postupak protiv dvaju trgovačkih društava zbog prijevare u pogledu utvrđenja i plaćanja porezne obveze.
- 36 Aktom donesenim 1. ožujka 2021. na temelju članka 219. NPK-a, koji je dostavljen osobi V. S. 15. ožujka 2021., protiv nje je podnesen prijedlog za podizanje optužnice. Tu se osobu na temelju članka 321. stavka 3. točke 2. NK-a, u vezi sa stavkom 2. tog članka, teretilo da je s trima drugim osobama sudjelovala u zločinačkom udruženju osnovanom s ciljem pribavljanja imovinske koristi, kako bi na bugarskom državnom području dogovorno počinila kaznena djela iz članka 255. NK-a.
- 37 Nakon dostave navedenog prijedloga za podizanje optužnice, V. S. je pozvan da se podvrgne upisu u policijsku evidenciju. V. S. je ispunio obrazac izjave u kojem je naveo da je bio obaviješten o postojanju pravne osnove za taj upis te da ne pristaje na to da se prikupe njegovi podaci o otiscima prstiju odnosno fotografski podaci radi njihova upisa u evidenciju, kao ni na to da se uzme uzorak radi izrade DNK profila. Policija nije provela to prikupljanje te je pokrenula postupak pred sudom koji je uputio zahtjev.
- 38 U zahtjevu policijskih tijela upućenom sudu koji je uputio zahtjev navedeno je da su u okviru predmetnog kaznenog postupka postojali dostatni dokazi o krivnji okrivljenikâ, uključujući osobu V. S. U njemu je pojašnjeno da se ona progoni po službenoj dužnosti zbog počinjenja kaznenog

djela iz članka 321. stavka 3. točke 2. NK-a, u vezi sa stavkom 2. tog članka, i da odbija dopustiti prikupljanje njezinih otisaka prstiju i fotografskih podataka radi njihova upisa u evidenciju te uzimanju uzorka radi izrade DNK profila, pri čemu je navedena pravna osnova za prikupljanje tih podataka. Naposljetku, u tom se zahtjevu od suda koji je uputio zahtjev traži dopuštenje za prisilno izvršenje tog prikupljanja. Navedenom su zahtjevu bile priložene samo preslike prijedloga za podizanje optužnice protiv osobe V. S. i izjave kojom ona odbija dati suglasnost za upis u policijsku evidenciju.

- 39 Sud koji je uputio zahtjev dvoji o usklađenosti zakonskih i podzakonskih odredaba bugarskog prava, koje se primjenjuju na upis u policijsku evidenciju, s pravom Unije.
- 40 Kao prvo, sud koji je uputio zahtjev ističe da se odredbama članka 25. stavka 3. i članka 25.a ZMVR-a upućuje na OUZP, a ne na Direktivu 2016/680. Međutim, taj sud ističe da se na temelju članka 2. stavka 2. točke (d) te uredbe, ona ne primjenjuje na obradu osobnih podataka koju obavljaju nadležna tijela u svrhu sprečavanja, istrage, otkrivanja ili progona kaznenih djela, pri čemu se takva obrada uređuje člankom 1. stavkom 1. te direktive. Također, taj sud primjećuje da se člankom 9. navedene uredbe izričito zabranjuje obrada genetskih i biometrijskih podataka te da se borba protiv kriminaliteta ne nalazi među iznimkama od te zabrane predviđenima u stavku 2. tog članka. Naposljetku, on dodaje da se na temelju samog članka 51. ZZLD-a ne može temeljiti dopuštenost obrade biometrijskih i genetskih podataka, s obzirom na to da ona mora biti predviđena pravom Unije ili nacionalnim pravom.
- 41 S obzirom na te elemente, sud koji je uputio zahtjev pita se može li se smatrati da je obrada genetskih i biometrijskih podataka u kaznenopravne svrhe dopuštena u nacionalnom pravu, neovisno o odredbi članka 9. OUZP-a, s obzirom na činjenicu da je to očito dopušteno člankom 10. Direktive 2016/680, čak i ako se to ne navodi u mjerodavnim odredbama ZMVR-a.
- 42 Kao drugo, u slučaju da treba smatrati da je članak 10. Direktive 2016/680 pravilno prenesen u nacionalno pravo odnosno da u tom pravu postoji valjana pravna osnova za obradu biometrijskih i genetskih podataka, sud koji je uputio zahtjev pita se je li ispunjen zahtjev iz članka 10. točke (a) te direktive, u skladu s kojim takva obrada mora biti dopuštena pravom Unije ili pravom države članice, u slučaju kada postoji proturječje među mjerodavnim nacionalnim odredbama.
- 43 Naime, sud koji je uputio zahtjev smatra da postoji proturječnost između članka 25.a ZMVR-a kojim se, pozivanjem na članak 9. OUZP-a, ne dopušta uzimanje biometrijskih i genetskih podataka, i članka 68. ZMVR-a, kojim se to nedvojbeno dopušta.
- 44 Kao treće, s jedne strane, sud koji je uputio zahtjev ističe da je na temelju članka 219. stavka 1. NPK-a nužno prikupiti dovoljno dokaza o krivnji određene osobe kako bi se protiv nje podnio prijedlog za podizanje optužnice. U tom se pogledu taj sud pita odgovara li kriterij predviđen tom odredbom onomu iz članka 6. točke (a) Direktive 2016/680 koji se odnosi na osobe za koje postoje „ozbiljni razlozi za vjerovati da su počinile [...] kazneno djelo”. On ipak smatra da je za obradu biometrijskih i genetskih podataka neophodno prikupiti dokaze uvjerljivije od onih koji su na temelju NPK-a nužni da bi se protiv osobe podnio prijedlog za podizanje optužnice, s obzirom na to da je svrha tog akta obavješćavanje te osobe o sumnjama koje postoje protiv nje i o mogućnosti da se brani.
- 45 S druge strane, sud koji je uputio zahtjev utvrđuje da se člankom 68. ZMVR-a ne propisuje da taj sud u okviru postupka prisilnog izvršenja upisa u policijsku evidenciju mora provesti bilo kakav nadzor u pogledu postojanja ozbiljnih razloga u smislu članka 6. točke (a) Direktive 2016/680.

Naprotiv, na temelju tog članka ZMVR-a, dovoljno je utvrditi da je protiv osobe podnesen prijedlog za podizanje optužnice za kazneno djelo počinjeno s namjerom koje se progoni po službenoj dužnosti. On stoga nije nadležan za ocjenu postoje li dovoljni ili ozbiljni dokazi u potporu tom prijedlogu za podizanje optužnice niti može, uostalom, u praksi provesti takvu ocjenu s obzirom na to da nema pristup spisu nego samo preslikama tog akta i izjave o odbijanju davanja suglasnosti policiji za prikupljanje podataka. Stoga se taj sud pita hoće li u tim okolnostima osoba koja je policiji odbila dati na raspolaganje svoje fotografske podatke, otiske prstiju i genetske podatke uživati djelotvornu sudsku zaštitu i poštovanje prava na pretpostavku nedužnosti, koji su zajamčeni člancima 47. odnosno 48. Povelje.

- 46 Kao četvrto, sud koji je uputio zahtjev zaključuje iz članka 4. stavka 1. točaka (b) i (c), članka 8. stavaka 1. i 2. i članka 10. Direktive 2016/680 da se nacionalnim pravom nadležnim tijelima mora dati određenu diskrecijsku ovlast kada prikupljaju biometrijske i genetske podatke fotografiranjem, uzimanjem otisaka prstiju odnosno uzoraka DNK-a. Taj sud smatra da se ta diskrecijska ovlast mora odnositi kako na pitanje treba li provesti to prikupljanje tako i na pitanje treba li obuhvatiti sve kategorije podataka na koje se navedeno prikupljanje odnosi. Naposljetku, navedeni sud smatra da bi se iz zahtjeva da se podaci obrađuju samo „ako je to [strogo] nužno”, koji je naveden u članku 10. te direktive, trebalo zaključiti da se prikupljanje takvih podataka može odobriti samo na temelju odgovarajućeg obrazloženja njegove nužnosti.
- 47 Međutim, sud koji je uputio zahtjev navodi da se upis u policijsku evidenciju obvezno primjenjuje na sve okrivljenike za kaznena djela počinjena s namjerom koja se progone po službenoj dužnosti te na tri kategorije osobnih podataka iz tog članka, odnosno na fotografije, otiske prstiju i uzorke DNK-a.
- 48 Usto, on ističe da se u ZMVR-u navode samo ciljevi takve obrade osobnih podataka, odnosno obavljanje aktivnosti istraživanja, među ostalim s ciljem zaštite nacionalne sigurnosti, borbe protiv kriminaliteta i očuvanja javnog poretka. Suprotno tomu, nacionalnim zakonodavstvom ne zahtijeva se utvrđivanje konkretne nužnosti prikupljanja biometrijskih i genetskih podataka niti ocjenjivanje jesu li nužni svi ti podaci ili je pak dovoljan samo jedan njihov dio.
- 49 Sud koji je uputio zahtjev stoga se pita je li uvjet koji je nacionalnim pravom propisan za dopuštanje upisa u policijsku evidenciju, prema kojem protiv ispitanika mora biti podnesen prijedlog za podizanje optužnice za kazneno djelo počinjeno s namjerom koje se progoni po službenoj dužnosti, dovoljan za ispunjavanje zahtjeva iz članka 4. stavka 1. točaka (a) i (c), članka 8. stavaka 1. i 2. i članka 10. Direktive 2016/680.
- 50 U tim je okolnostima Specializiran nakazatelen sad (Specijalizirani kazneni sud, Bugarska) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeća prethodna pitanja:
- „1. Prenosi li se članak 10. Direktive 2016/680 na učinkovit način ako se u nacionalnom zakonu – člankom 25. stavkom 3. i člankom 25.a [ZVMR-a] – upućuje na sličnu odredbu članka 9. [OUZP-a]?
 2. Je li ispunjen zahtjev utvrđen člankom 10. točkom (a) Direktive 2016/680 u vezi s člankom 52. i člancima 3. i 8. [Povelje], prema kojem ograničenje integriteta osobe i zaštite osobnih podataka treba predvidjeti zakonom, u slučaju kada postoje proturječne nacionalne odredbe koje se odnose na dopuštenost obrade genetskih i biometrijskih podataka u svrhu upisa u policijsku evidenciju?

3. Je li u skladu s člankom 6. točkom (a) Direktive 2016/680, u vezi s člankom 48. [Povelje], nacionalni zakon, odnosno članak 68. stavak 4. [ZMVR-a], kojim se predviđa obveza suda da naloži prisilno prikupljanje osobnih podataka (snimanje fotografija za dosje, uzimanje otisaka prstiju i uzimanje uzorka u svrhu izrade DNK profila) ako osoba koju se tereti za počinjenje kaznenog djela s namjerom koje se progoni po službenoj dužnosti odbije dobrovoljno surađivati u prikupljanju tih osobnih podataka, a da sud ne može procijeniti postoje li ozbiljni razlozi za vjerovati da je osoba počinila kazneno djelo za koje se tereti?
4. Je li u skladu s člankom 10., člankom 4. stavkom 1. točkama (a) i (c) te člankom 8. stavcima 1. i 2. Direktive 2016/680 nacionalni zakon, odnosno članak 68. stavci 1. do 3. [ZVMR-a], kojim se kao opće pravilo predviđa snimanje fotografija za dosje, uzimanje otisaka prstiju i uzimanje uzorka za izradu DNK profila svih osoba koje se tereti za počinjenje kaznenog djela s namjerom koje se progoni po službenoj dužnosti?”
51. Dopisom od 5. kolovoza 2022. Sofijski gradski sad (Gradski sud u Sofiji, Bugarska) obavijestio je Sud da je, nakon zakonske izmjene koja je stupila na snagu 27. srpnja 2022., Specializiran nakazatelen sad (Specijalizirani kazneni sud) raspušten, a određeni kazneni predmeti pokrenuti pred tim sudom, uključujući predmet u glavnom postupku, prebačeni su od tog datuma na Sofijski gradski sad (Gradski sud u Sofiji).

O prethodnim pitanjima

Prvo i drugo pitanje

52. Svojim prvim i drugim pitanjem, koja valja ispitati zajedno, sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 10. točku (a) Direktive 2016/680, u vezi s člancima 3., 8. i 52. Povelje, tumačiti na način da je prikupljanje biometrijskih i genetskih podataka koje policijska tijela provode radi obavljanja aktivnosti istraživanja, borbe protiv kriminaliteta i očuvanja javnog poretka dopušteno pravom države članice u smislu članka 10. točke (a) Direktive 2016/680, ako se, s jedne strane, nacionalnim odredbama koje su pravna osnova za to dopuštanje upućuje na članak 9. OUZP-a a navodi se sadržaj navedenog članka 10. Direktive 2016/680 i, s druge strane, ako se čini da te nacionalne odredbe sadržavaju proturječne zahtjeve u pogledu dopuštenosti takvog prikupljanja.

Dopuštenost

53. Komisija u pisanom očitovanju dovodi u pitanje dopuštenost prvog i drugog pitanja jer sud koji je uputio zahtjev, s jedne strane, samo želi doznati je li nacionalnim pravom djelotvorno prenesen članak 10. Direktive 2016/680, a da pritom ne izražava dvojbe niti iznosi pitanja u pogledu točnog smisla tog članka i, s druge strane, ne iznosi razloge koji su ga naveli na to da postavi pitanje o tumačenju ili valjanosti predmetnih odredaba prava Unije, čime je povrijeđen članak 94. Poslovnika Suda.
54. U tom pogledu valja podsjetiti na to da je prema ustaljenoj sudskoj praksi Suda isključivo na nacionalnom sudu pred kojim se vodi postupak i koji mora preuzeti odgovornost za sudsku odluku koja će biti donesena da uvažavajući posebnosti predmeta ocijeni nužnost prethodne odluke za donošenje svoje presude i relevantnost pitanja koja postavlja Sudu. Posljedično, ako se postavljena pitanja odnose na tumačenje ili valjanost pravnog pravila Unije, Sud je u načelu dužan odlučiti. Iz navedenog proizlazi da pitanja koja postavljaju nacionalni sudovi uživaju

pretpostavku relevantnosti. Sud može odbiti odlučivati o prethodnom pitanju koje je postavio nacionalni sud samo ako je očito da zatraženo tumačenje prava Unije nema nikakve veze s činjeničnim stanjem ili predmetom spora u glavnom postupku, ako je problem hipotetski ili ako Sud ne raspolaže činjeničnim i pravnim elementima potrebnima da bi mogao dati koristan odgovor na upućena pitanja (presuda od 20. listopada 2022., Digi, C-77/21, EU:C:2022:805, t. 17. i navedena sudska praksa).

- 55 U tu svrhu, kako bi se Sudu omogućilo da pruži tumačenje prava Unije koje će biti korisno nacionalnom sudu, zahtjev za prethodnu odluku mora, u skladu s člankom 94. točkom (c) Poslovnika, sadržavati prikaz razloga koji su naveli sud koji je uputio zahtjev da se zapita o tumačenju ili valjanosti određenih odredaba prava Unije kao i vezu koja po mišljenju tog suda postoji između tih odredaba i nacionalnog zakonodavstva primjenjivog u glavnom postupku (vidjeti u tom smislu presudu od 2. srpnja 2015., Gullotta i Farmacia di Gullotta Davide & C., C-497/12, EU:C:2015:436, t. 17. i navedenu sudska praksu).
- 56 Kad je riječ o prvom i drugom pitanju, iz zahtjeva za prethodnu odluku proizlazi da se u okviru glavnog postupka sud koji je uputio zahtjev pita je li u odnosu na upis u policijsku evidenciju o kojem je riječ u tom postupku ispunjen uvjet iz članka 10. točke (a) Direktive 2016/680 prema kojem obrada genetskih i biometrijskih podataka iz tog članka mora biti dopuštena pravom Unije ili pravom države članice.
- 57 Kao što to u biti navodi sud koji je uputio zahtjev u svojoj odluci o upućivanju zahtjeva, u tom se kontekstu od Suda traže smjernice o tumačenju tog uvjeta. S jedne strane, svojim prvim pitanjem taj sud želi doznati može li se smatrati da je taj članak 10. pravilno prenesen odredbom nacionalnog prava kojom se upućuje samo na članak 9. OUZP-a, ali čiji sadržaj odgovara onom iz navedenog članka 10. S druge strane, u slučaju potvrdnog odgovora, svojim drugim pitanjem sud koji je uputio zahtjev želi doznati može li se prikupljanje genetskih i biometrijskih podataka radi njihova upisa u policijsku evidenciju smatrati „dopušten[im] [...] pravom države članice” u smislu točke (a) tog članka, odnosno „predviđeno zakonom” u smislu članka 52. stavka 1. Povelje, kada se čini da odredbe nacionalnog prava koje čine pravnu osnovu te obrade sadržavaju proturječna pravila u pogledu dopuštenosti takve obrade.
- 58 Slijedom toga, sud koji je uputio zahtjev jasno je u svojoj odluci o upućivanju prethodnih pitanja utvrdio primjenjive odredbe prava Unije, svoja pitanja u pogledu tumačenja tog prava i razloga koji su ga naveli da Sudu uputi prvo i drugo pitanje. Usto, iz tog zahtjeva za prethodnu odluku jasno proizlazi da je tumačenje navedenih odredaba povezano s predmetom glavnog postupka, imajući u vidu činjenicu da bi eventualno utvrđenje suda koji je uputio zahtjev, s obzirom na naznake koje mu pruži Sud, da predmetne odredbe nacionalnog prava ne ispunjavaju uvjet naveden u članku 10. točki (a) Direktive 2016/680 moglo navesti taj sud na to da odbije zahtjev policijskih tijela povodom kojeg se pred njim vodi postupak, a kojim se traži nalaganje prisilnog prikupljanja biometrijskih i genetskih podataka osobe V. S. radi njihova upisa u evidenciju.
- 59 Iz toga slijedi da je prvo i drugo pitanje dopušteno.

Meritum

- 60 Uvodno valja primijetiti da iz zahtjeva nacionalnog suda za prethodnu odluku proizlazi da se njegova pitanja odnose, iako se u drugom pitanju navode članci 3., 8. i 52. Povelje, samo na okolnost poštuje li se nacionalnim propisom o kojem je riječ u glavnom postupku zahtjev iz

članka 52. stavka 1. Povelje, na temelju kojeg svako ograničenje pri ostvarivanju prava i sloboda priznatih Poveljom mora biti predviđeno zakonom. Posljedično, prvo i drugo pitanje treba ispitati samo s obzirom na taj članak 52. Povelje.

- 61 Kao prvo, valja istaknuti da s obzirom na uvodnu izjavu 19. OUZP-a i uvodne izjave 9. do 12., članak 2. stavak 1. i članak 9. stavke 1. i 2. Direktive 2016/680 obrada osobnih podataka koju provodi „nadležno tijelo” u smislu članka 3. stavka 7. te direktive, ovisno o tome provodi li se u svrhe navedene u njezinu članku 1. stavku 1., odnosno sprečavanja, istrage, otkrivanja ili progona kaznenih djela, uključujući zaštitu od prijetnji javnoj sigurnosti i njihovo sprečavanje, ili pak u druge svrhe, može biti obuhvaćena područjem primjene posebnih pravila navedene direktive ili pak općim pravilima te uredbe, osim u slučaju iznimaka od tih područja primjene koje su taksativno navedene u članku 2. stavku 3. te direktive i članku 2. stavku 2. te uredbe.
- 62 Konkretno, valja istaknuti da i članak 9. OUZP-a i članak 10. Direktive 2016/680 sadržavaju odredbe kojima se uređuje obrada posebnih kategorija osobnih podataka koji se smatraju osjetljivim podacima, uključujući genetske i biometrijske podatke.
- 63 U tom se pogledu člankom 10. Direktive 2016/680 predviđa da je obrada osjetljivih podataka dopuštena „samo ako je to [strogo] nužno, pridržavajući se odgovarajućih zaštitnih mjera u pogledu prava i sloboda ispitanika” te isključivo u trima slučajevima, među kojima je na temelju točke (a) tog članka slučaj u kojemu je takva obrada dopuštena pravom Unije ili pravom države članice. Suprotno tomu, u članku 9. stavku 1. OUZP-a navodi se načelna zabrana obrade navedenih osjetljivih podataka, što je popraćeno popisom situacija navedenih u stavku 2. tog članka u kojima postoji iznimka od te zabrane, pri čemu se u tom popisu ne navodi situacija koje odgovara situaciji obrade podataka u svrhe poput onih iz članka 1. stavka 1. navedene direktive i koja ispunjava zahtjev iz njezina članka 10. točke (a). Iz toga slijedi da iako se obrada biometrijskih i genetskih podataka koju provode nadležna tijela u svrhe obuhvaćene Direktivom 2016/680 može odobriti ako je to, prema zahtjevima navedenima u njezinu članku 10., strogo nužno, ona je ograničena odgovarajućim jamstvima te je predviđena pravom Unije ili pravom države članice, a to neće nužno biti slučaj s obradom tih istih podataka koja je obuhvaćena područjem primjene OUZP-a.
- 64 Kao drugo, doseg zahtjeva navedenog u članku 10. točki (a) Direktive 2016/680, prema kojem obrada osobnih podataka mora biti „dopušten[a] pravom Unije ili pravom države članice”, mora biti utvrđen s obzirom na zahtjev iz članka 52. stavka 1. Povelje, prema kojem svako ograničenje pri ostvarivanju temeljnog prava mora biti „predviđeno zakonom”.
- 65 U tom pogledu iz sudske prakse Suda proizlazi da taj zahtjev podrazumijeva to da se pravnom osnovom kojom se dopušta takvo ograničenje doseg definira na dovoljno jasan i precizan način (vidjeti u tom smislu presudu od 6. listopada 2020., *État luxembourgeois* (Pravna zaštita protiv zahtjeva za informacije u području oporezivanja), C-245/19 i C-246/19, EU:C:2020:795, t. 76. i navedenu sudsku praksu).
- 66 Osim toga, iz sudske prakse navedene u prethodnoj točki ove presude proizlazi da se ne mogu zanemariti odredbe prava Unije na temelju kojih je nacionalnim pravom moguće dopustiti obradu biometrijskih i genetskih podataka, poput obrade o kojoj je riječ u glavnom postupku, kao što se ne mogu zanemariti ni primjenjivi uvjeti za to dopuštenje. Naime, ispitanici i nadležni sudovi moraju moći konkretno utvrditi uvjete pod kojima se ta obrada može izvršiti kao i svrhe koje se njome mogu zakonito ispuniti. Međutim, pravila OUZP-a i direktive koja su primjenjiva na te zahtjeve mogu biti različita.

- 67 Stoga, iako nacionalni zakonodavac može u okviru istog zakonodavnog instrumenta propisati obradu osobnih podataka u svrhe obuhvaćene Direktivom 2016/680 i u druge svrhe obuhvaćene OUZP-om, on je ipak obavezan, u skladu sa zahtjevima navedenima u prethodnoj točki ove presude, osigurati da ne postoji dvosmislenost u pogledu primjene jednog ili drugog od tih dvaju akata Unije na prikupljanje biometrijskih i genetskih podataka.
- 68 Kao treće, što se tiče pitanja suda koji je uputio zahtjev u pogledu mogućeg pogrešnog prenošenja Direktive 2016/680, valja razlikovati odredbe nacionalnog prava kojima se osigurava prenošenje te direktive, osobito njezin članak 10., od onih na temelju kojih se može dopustiti obrada podataka iz posebnih kategorija iz tog članka, osobito biometrijskih i genetskih podataka, u smislu tog članka 10. točke (a).
- 69 U tom pogledu, iako se Direktivom 2016/680, kao što to proizlazi iz njezina članka 63. stavka 1. drugog podstavka, izričito predviđa obveza država članica da osiguraju da odredbe potrebne za njezinu provedbu sadržavaju upućivanje na nju odnosno da se prilikom njihove službene objave uz njih navodi takvo upućivanje, što u svakom slučaju podrazumijeva donošenje pozitivnog akta za prenošenje navedene direktive (vidjeti u tom smislu presudu od 25. veljače 2021., Komisija/Španjolska (Direktiva o osobnim podacima – kazneno područje), C-658/19, EU:C:2021:138, t. 16. i navedenu sudsku praksu), njome se ne zahtijeva da odredbe nacionalnog prava kojima se dopuštaju obrade podataka obuhvaćene njezinim područjem primjene sadržavaju takvo upućivanje. Tako se člankom 63. stavkom 4. Direktive 2016/680 samo predviđa da države članice Komisiji šalju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ta direktiva.
- 70 Naposljetku, valja istaknuti da učinci direktive, kada je pravilno prenesena, utječu na pojedince posredstvom mjera za primjenu koje je donijela dotična država članica (vidjeti u tom smislu presudu od 15. svibnja 1986., Johnston, 222/84, EU:C:1986:206, t. 51.), za razliku od uredbe čije odredbe u načelu imaju trenutačan učinak u nacionalnim pravnim porecima, pri čemu nacionalna tijela ne moraju poduzeti mjere za primjenu (vidjeti u tom smislu presudu od 7. travnja 2022., IFAP, C-447/20 i C-448/20, EU:C:2022:265, t. 88. i navedenu sudsku praksu). Iz toga slijedi da nacionalni zakonodavac može, kada propisuje obradu biometrijskih i genetskih podataka od strane nadležnih tijela u smislu članka 3. točke 7. Direktive 2016/680, pri čemu ta obrada može biti obuhvaćena područjem primjene te direktive ili OUZP-a, izričito uputiti, radi jasnoće i preciznosti, s jedne strane, na odredbe nacionalnog prava kojima se osigurava prenošenje članka 10. te direktive i, s druge strane, na članak 9. te uredbe. Nasuprot tomu, tim se zahtjevom jasnoće i preciznosti ne može k tomu zahtijevati navođenje navedene direktive.
- 71 Kao četvrto, valja podsjetiti na to da se obveza države članice da poduzme sve potrebne mjere kako bi se postigao rezultat propisan direktivom, što je predviđeno člankom 288. trećim stavkom UFEU-a, nalaže svim tijelima država članica, uključujući sudovima u okviru njihovih nadležnosti. Iz toga slijedi da su nacionalni sudovi prilikom primjene unutarnjeg prava dužni tumačiti to pravo u najvećoj mogućoj mjeri s obzirom na tekst i svrhu dotične direktive kako bi se postigao njome predviđen rezultat (vidjeti u tom smislu presudu od 7. studenoga 2019., Profi Credit Polska, C-419/18 i C-483/18, EU:C:2019:930, t. 73. i 75. i navedenu sudsku praksu).
- 72 Slijedom toga, u slučaju očite proturječnosti, kao što je ona koju je sud koji je uputio zahtjev opisao u okviru drugog pitanja, između, s jedne strane, odredaba nacionalnog zakonodavstva za koje se čini da isključuju da nadležna tijela obrađuju genetske i biometrijske podatke u svrhe obuhvaćene Direktivom 2016/680 i, s druge strane, drugih odredaba tog zakonodavstva kojima se takva obrada dopušta, taj je sud obavezan tim odredbama dati tumačenje kojim se zadržava koristan učinak te

direktive. Konkretno, čim nacionalni sud utvrdi postojanje odredaba koje ispunjavaju zahtjev iz članka 10. točke (a) navedene direktive, na njemu je da provjeri nemaju li one zapravo različito područje primjene nego što je to područje primjene odredaba za koje se čini da su s njima u proturječnosti.

- 73 U tom pogledu valja osobito naglasiti da se člankom 9. stavkom 2. Direktive 2016/680 ne isključuje obrada biometrijskih i genetskih podataka od strane nadležnih tijela, u smislu članka 3. točke 7. te direktive, u okviru zadaća koje nisu one koje se obavljaju u svrhe navedene u članku 1. stavku 1. navedene direktive. Isto tako, kao što to proizlazi iz točke 63. ove presude, člankom 9. OUZP-a, koji se primjenjuje na obradu tih podataka, takva obrada nije apsolutno zabranjena, pod uvjetom da nije obuhvaćena iznimkama koje su taksativno navedene u njegovu članku 2. stavku 2. te ako odgovara jednoj od situacija iz članka 9. stavka 2. navedene uredbe. U tim je okolnostima na sudu koji je uputio zahtjev da provjeri odnosi li se upućivanje na OUZP u tim nacionalnim odredbama zapravo na obrade podataka koje provode nadležna tijela u svrhe različite od onih obuhvaćenih Direktivom 2016/680, tako da navedene odredbe nisu proturječne onima kojima se, u skladu s člankom 10. točkom (a) te direktive, propisuje obrada takvih podataka u svrhe obuhvaćene navedenom direktivom.
- 74 U ovom slučaju iz odluke kojom se upućuju prethodna pitanja proizlazi, s jedne strane, da su odredbe nacionalnog prava koje su dovele do pitanja koja je postavio sud koji je uputio zahtjev odredbe materijalnog prava kojima su uređene aktivnosti Ministarstva unutarnjih poslova. Prvom od tih odredaba propisuje se da se obrada osobnih podataka koju izvršava to ministarstvo provodi na temelju tog zakona, u skladu s OUZP-om i aktom nacionalnog prava kojim se prenosi Direktiva 2016/680, a drugom od navedenih odredaba određuje se da je obrada osobnih podataka koji sadržavaju genetske i biometrijske podatke u svrhe jedinstvene identifikacije fizičke osobe dopuštena samo pod uvjetima predviđenima u članku 9. navedene uredbe odnosno u odredbi nacionalnog prava kojom se prenosi članak 10. navedene direktive. S druge strane, iz te odluke također proizlazi da materijalnoppravna odredba koja u kontekstu upisa u policijsku evidenciju predstavlja izričitu pravnu osnovu za prikupljanje biometrijskih i genetskih podataka služi isključivo ciljevima zaštite nacionalne sigurnosti, borbe protiv kriminaliteta i očuvanja javnog poretka.
- 75 Stoga je na sudu koji je uputio zahtjev da provjeri može li se dvostruko upućivanje na članak 9. OUZP-a i na odredbu nacionalnog prava kojom se prenosi navedeni članak 10. opravdati činjenicom da područje primjene materijalnoppravne odredbe koja sadržava takvo dvostruko upućivanje obuhvaća sve aktivnosti službi Ministarstva unutarnjih poslova koje, prema navodima bugarske vlade, uključuju aktivnosti navedene u članku 1. stavku 1. navedene direktive, ali i druge aktivnosti koje mogu biti obuhvaćene navedenom uredbom. Usto, na tom je sudu da se uvjeri da se, osobito što se tiče materijalnoppravne odredbe koja u kontekstu upisa u policijsku evidenciju predstavlja izričitu pravnu osnovu za prikupljanje biometrijskih i genetskih podataka, sve relevantne odredbe nacionalnog prava mogu u skladu s pravom Unije tumačiti na način da je iz tih odredaba dovoljno jasno, precizno i nedvosmisleno u kojim se slučajevima primjenjuju pravila nacionalnog prava kojima se prenosi direktiva a u kojima su relevantna pravila OUZP-a.
- 76 Uzimajući u obzir sva prethodna razmatranja, na prvo i drugo pitanje valja odgovoriti tako da članak 10. točku (a) Direktive 2016/680, u vezi s člankom 52. Povelje, treba tumačiti na način da je obrada biometrijskih i genetskih podataka koju policijska tijela provode radi obavljanja aktivnosti istraživanja, borbe protiv kriminaliteta i očuvanja javnog poretka, dopuštena pravom države članice u smislu članka 10. točke (a) te direktive, ako pravo te države članice sadržava pravnu osnovu koja je dovoljno jasna i precizna za dopuštanje navedene obrade. Činjenica da se

nacionalnim zakonodavnim aktom koji sadržava takvu pravnu osnovu usto upućuje na OUZP, a ne na Direktivu 2016/680, ne može sama po sebi dovesti u pitanje postojanje takvog dopuštenja, pod uvjetom da je iz tumačenja svih primjenjivih odredaba nacionalnog prava dovoljno jasno, precizno i nedvojbeno da je predmetna obrada biometrijskih i genetskih podataka obuhvaćena područjem primjene te direktive, a ne uredbe.

Treće pitanje

- 77 Svojim trećim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 6. točku (a) Direktive 2016/680 kao i članke 47. i 48. Povelje tumačiti na način da im se protivi nacionalno zakonodavstvo kojim se predviđa da nadležni kazneni sud, u slučaju kada osoba protiv koje je podnesen prijedlog za podizanje optužnice zbog kaznenog djela počinjenog s namjerom koje se progoni po službenoj dužnosti odbije dobrovoljnu suradnju u prikupljanju svojih biometrijskih i genetskih podataka radi njihova upisa u evidenciju, mora dopustiti prisilno izvršenje tog prikupljanja, pri čemu ne raspolaže ovlašću ocjene postoje li ozbiljni razlozi za vjerovati da je ispitanik počinio kazneno djelo zbog kojeg je protiv njega podnesen prijedlog za podizanje optužnice.
- 78 Najprije valja istaknuti da je sud koji je uputio zahtjev to pitanje postavio u vezi s kaznenim postupkom u kojem se primjenjuje odredba nacionalnog prava kojom se propisuje da je u slučaju odbijanja ispitanika da surađuje u prikupljanju njegovih biometrijskih i genetskih podataka radi njihova upisa u evidenciju, a koja se provodi u svrhe iz članka 1. stavka 1. Direktive 2016/680, to prikupljanje ovlašten dopustiti sud nadležan za odlučivanje o kaznenoj odgovornosti te osobe. Osim toga, ta odredba nacionalnog prava primjenjuje se na podatke koji se odnose na osobe protiv kojih je podnesen prijedlog za podizanje optužnice zbog kaznenih djela počinjenih s namjerom koja se progone po službenoj dužnosti. Prema navodima suda koji je uputio zahtjev, za većinu kaznenih djela zapriječenih Kaznenim zakonikom predviđeno je počinjenje s namjerom a gotovo se sva kaznena djela progone po službenoj dužnosti. U skladu s pravilima bugarskog kaznenog postupka, protiv osobe se podnosi prijedlog za podizanje optužnice kada postoji dovoljno dokaza da je kriva za počinjenje kaznenog djela koje se progoni po službenoj dužnosti.
- 79 Osim toga, u skladu s pojašnjenjima bugarske vlade u pisanim odgovorima na pitanja koja je postavio Sud, bugarskim kaznenoprocesnim pravilima propisuje se da se prijedlog za podizanje optužnice može podnijeti u svakom trenutku prethodnog postupka, koji je prva faza kaznenog postupka tijekom koje se poduzimaju istražne radnje i prikupljanje dokaza, a, u svakom slučaju, prije završetka istrage. Kao što to proizlazi iz odluke kojom se upućuje zahtjev te kao što to također pojašnjava bugarska vlada, ispitanik može nakon tog prijedloga za podizanje optužnice podnijeti dokaze u svoju obranu, osobito u okviru faze obavijesti o dokazima iz istrage koja se odvija nakon njezina završetka.
- 80 Međutim, sud koji je uputio zahtjev navodi da se predmetnim nacionalnim zakonodavstvom sudu koji dopušta prikupljanje biometrijskih i genetskih podataka radi njihova upisa u evidenciju koji se odnose na osobu protiv koje je podnesen prijedlog za podizanje optužnice ne daje nadležnost za ocjenu dokaza na kojima se taj akt temelji, nego da je to na tijelima zaduženima za istragu. Usto, on pojašnjava da taj sud odlučuje o tom zahtjevu za dopuštanje prikupljanja samo na temelju preslike prijedloga za podizanje optužnice i izjave kojom ispitanik odbija dati svoju suglasnost za prikupljanje tih podataka.

- 81 U tom kontekstu valja smatrati da se treće pitanje suda koji je uputio zahtjev sastoji od triju dijelova, kao što to navode bugarska vlada i Komisija. Kao prvo, sud koji je uputio zahtjev pita se protivi li se članku 6. točki (a) Direktive 2016/680, koji se odnosi na kategoriju osoba za koje postoje ozbiljni razlozi za vjerovati da su počinile ili će počiniti kazneno djelo, nacionalno zakonodavstvo kojim se propisuje prisilno prikupljanje biometrijskih i genetskih podataka, radi njihova upisa u evidenciju, fizičke osobe za koju postoji dovoljno dokaza da je kriva za kazneno djelo počinjeno s namjerom koje se progoni po službenoj dužnosti, a čime je na temelju nacionalnog prava moguće njezino optuživanje. Kao drugo, on se pita može li sud koji treba odlučiti o prisilnom izvršenju takvog prikupljanja zajamčiti, s obzirom na granice svoje ovlasti za ocjenu, djelotvornu sudsku zaštitu u skladu s člankom 47. Povelje. Kao treće, on se pita može li se, unatoč tim granicama, osigurati poštovanje prava na pretpostavku nedužnosti iz članka 48. Povelje.

Doseg članka 6. točke (a) Direktive 2016/680

- 82 Člankom 6. Direktive 2016/680 obvezuje se države članice da voditelj obrade, „prema potrebi i koliko je god to moguće”, radi jasnu razliku između osobnih podataka različitih kategorija ispitanika, kao što su to oni navedeni u točkama (a) do (d) tog članka, odnosno osobe za koje postoje ozbiljni razlozi za vjerovati da su počinile ili će počiniti kazneno djelo, osobe osuđene za kazneno djelo, žrtve kaznenog djela ili osobe u pogledu kojih postoje određene činjenice koje daju razloge vjerovati da bi ta osoba mogla biti žrtva kaznenog djela i, naposljetku, druge strane u kaznenim djelima, kao što su osobe koje se može pozvati da svjedoče u istragama u vezi s kaznenim djelima ili naknadnom kaznenom postupku, osobe koje mogu dati informacije o kaznenim djelima, kontakti ili suradnici jedne od osoba iz točaka (a) i (b) navedenog članka.
- 83 Stoga države članice moraju osigurati jasno razlikovanje između podataka različitih kategorija ispitanika na način da ih se, kao što je to istaknuo nezavisni odvjetnik u točki 27. svojeg mišljenja, neselektivno ne izloži jednakom stupnju zadiranja u njihovo temeljno pravo na zaštitu njihovih osobnih podataka neovisno o tome kojoj kategoriji pripadaju. U tom pogledu, kao što to proizlazi iz uvodne izjave 31. Direktive 2016/680, kategorija osoba definirana u njezinu članku 6. točki (a) odgovara kategoriji osoba osumnjičenih za počinjenje kaznenog djela.
- 84 Međutim, iz teksta članka 6. Direktive 2016/680 proizlazi da obveza koja se tom odredbom nalaže državama članicama nije apsolutna. Naime, s jedne strane, izraz „prema potrebi i koliko je god to moguće” upućuje na to da voditelj obrade u svakom konkretnom slučaju mora utvrditi je li moguće jasno razlikovanje između osobnih podataka različitih kategorija ispitanika. S druge strane, izraz „kao što su” iz tog članka upućuje na to da kategorije osoba koje su u njemu navedene nisu iscrpne.
- 85 Uostalom, valja istaknuti da postojanje dovoljnog broja dokaza o krivnji osobe u načelu predstavlja ozbiljan razlog za vjerovati da je ona počinila predmetno kazneno djelo. Stoga se čini da je nacionalno zakonodavstvo kojim se propisuje prisilno prikupljanje biometrijskih i genetskih podataka fizičkih osoba, radi upisa tih podataka u evidenciju, usklađeno s ciljem članka 6. točke (a) Direktive 2016/680 ako postoje dostatni dokazi da je ispitanik kriv za počinjenje kaznenog djela.

- 86 Iz svega prethodno navedenog proizlazi da se članku 6. točki (a) Direktive 2016/680 ne protivi nacionalno zakonodavstvo kojim se propisuje prisilno prikupljanje biometrijskih i genetskih podataka, radi njihova upisa u evidenciju, osoba u odnosu na koje postoje dostatni dokazi o njihovoj krivnji za kazneno djelo počinjeno s namjerom koje se progoni po službenoj dužnosti i protiv kojih je zbog toga podnesen prijedlog za podizanje optužnice.

Poštovanje prava na djelotvornu sudsku zaštitu

- 87 Kao prvo, valja podsjetiti na to da se pravo na djelotvornu sudsku zaštitu, navedeno u članku 47. Povelje, mora priznati svakoj osobi koja se poziva na prava ili slobode zajamčene pravom Unije protiv odluke koja negativno utječe na način da povređuje ta prava ili te slobode (vidjeti u tom smislu presudu od 6. listopada 2020., *État luxembourgeois* (Pravna zaštita protiv zahtjeva za informacije u području oporezivanja), C-245/19 i C-246/19, EU:C:2020:795, t. 55., 57. i 58. i navedenu sudsku praksu).
- 88 Slijedom toga, svaka osoba protiv koje je podnesen prijedlog za podizanje optužnice i koja je odbila dati suglasnost za prikupljanje svojih fotografskih podataka, otisaka prstiju i genetskih podataka u okviru postupka kao što je to upis u policijsku evidenciju, pri čemu to prikupljanje mora biti usklađeno sa zahtjevima iz članka 10. Direktive 2016/680, mora imati mogućnosti da se protiv odluke o dopuštanju prisilnog izvršenja tog prikupljanja koristi pravom na djelotvoran pravni lijek pred sudom, kao što se to zahtijeva člankom 47. Povelje, kako bi se mogla pozivati na prava koje ima na osnovu jamstava predviđenih tom odredbom Direktive 2016/680, a osobito jamstva na temelju njezina članka 10. točke (a) da se prikupljanje biometrijskih i genetskih podataka provodi u skladu s nacionalnim propisom kojim se to dopušta. Konkretno, to jamstvo podrazumijeva da nadležni sud može provjeriti je li mjera podnošenja prijedloga za podizanje optužnice, što predstavlja pravnu osnovu za taj upis u policijsku evidenciju, provedena u skladu s pravilima nacionalnog kaznenog postupka, s obzirom na dostatne dokaze da je ispitanik kriv za kazneno djelo počinjeno s namjerom koje se progoni po službenoj dužnosti.
- 89 U tom pogledu valja podsjetiti na to da pravo na djelotvornu sudsku zaštitu nije apsolutno pravo i da su, u skladu s člankom 52. stavkom 1. Povelje, ta ograničenja moguća samo ako su, kao prvo, predviđena zakonom, kao drugo, ako poštuju bit predmetnih prava i sloboda te, kao treće, podložno načelu proporcionalnosti, ako su potrebna i zaista odgovaraju ciljevima od općeg interesa koje priznaje Unija ili potrebi zaštite prava i sloboda drugih osoba (vidjeti u tom smislu presudu od 6. listopada 2020., *État luxembourgeois* (Pravna zaštita protiv zahtjeva za informacije u području oporezivanja), C-245/19 i C-246/19, EU:C:2020:795, t. 49. i 51. i navedenu sudsku praksu).
- 90 Osim toga, valja istaknuti da se člankom 54. Direktive 2016/680 državama članicama nalaže obveza da predvide djelotvoran sudski pravni lijek u korist osobe koja smatra da su joj prekršena njezina prava utvrđena odredbama donesenima na temelju te direktive uslijed obrade njezinih osobnih podataka koja nije u skladu s tim odredbama. Iz toga slijedi da zakonodavac Unije sâm nije ograničio ostvarivanje prava na djelotvoran pravni lijek iz članka 47. Povelje nego da države članice mogu ograničiti to ostvarivanje, pod uvjetom da poštuju zahtjeve predviđene u članku 52. stavku 1. Povelje (vidjeti u tom smislu presudu od 6. listopada 2020., *État luxembourgeois* (Pravna zaštita protiv zahtjeva za informacije u području oporezivanja), C-245/19 i C-246/19, EU:C:2020:795, t. 63. i 64.).

- 91 Slijedom toga, valja utvrditi predstavlja li, ne dovodeći u pitanje sudski pravni lijek predviđen nacionalnim pravom u skladu s člankom 54. Direktive 2016/680, činjenica da nadležni sud ne može u cilju dopuštanja prisilnog izvršenja mjere prikupljanja genetskih i biometrijskih podataka koji se odnose na osobe protiv kojih je podnesen prijedlog za podizanje optužnice provesti meritorni nadzor uvjeta podnošenja tog prijedloga na čemu se temelji to prisilno izvršenje mjere, dopušteno ograničenje prava na djelotvornu sudsku zaštitu iz članka 47. Povelje.
- 92 Što se tiče prvog uvjeta iz točke 89. ove presude, u skladu sa sudskom praksom navedenom u točki 65. ove presude, na sudu je koji je uputio zahtjev da provjeri jesu li granice njegove diskrecijske ovlasti koje su nacionalnim pravom utvrđene u pogledu zahtjeva za odobrenje prisilnog izvršenja prikupljanja biometrijskih i genetskih podataka osobe protiv koje je podnesen prijedlog za podizanje optužnice, radi upisa tih podataka u evidenciju, tim pravom određene na dovoljno jasan i precizan način.
- 93 Što se tiče drugog uvjeta, iz sudske prakse proizlazi da bitan sadržaj prava na djelotvoran pravni lijek uključuje, među ostalim, mogućnost da nositelj tog prava ima pristup sudu nadležnom za osiguranje poštovanja pravâ koja mu jamči pravo Unije i, u tu svrhu, za ispitivanje svih relevantnih pravnih i činjeničnih pitanja radi rješavanja spora koji se pred njim vodi (presuda od 6. listopada 2020., *État luxembourgeois* (Pravna zaštita protiv zahtjeva za informacije u području oporezivanja), C-245/19 i C-246/19, EU:C:2020:795, t. 66. i navedena sudska praksa).
- 94 Međutim, iz sudske prakse Suda također proizlazi da taj uvjet sam po sebi ne podrazumijeva da ovlaštenik prava na djelotvornu sudsku zaštitu raspolaže izravnim pravnim lijekom čiji je glavni predmet dovesti u pitanje određenu mjeru, pod uvjetom da pred različitim nadležnim nacionalnim sudovima postoji jedan ili više pravnih lijekova koji mu omogućuju da posredno ishodi sudski nadzor te mjere, kojim se osigurava poštovanje prava i sloboda koje mu jamči pravo Unije (vidjeti u tom smislu presudu od 6. listopada 2020., *État luxembourgeois* (Pravna zaštita protiv zahtjeva za informacije u području oporezivanja), C-245/19 i C-246/19, EU:C:2020:795, t. 79. i navedenu sudsku praksu).
- 95 Konkretno, kao što je to u biti istaknuo nezavisni odvjetnik u točki 36. svojeg mišljenja, treće pitanje temelji se na pretpostavci da će nakon prethodne faze kaznenog postupka, tijekom koje se provodi prisilno izvršenje prikupljanja biometrijskih i genetskih podataka osobe protiv koje je podnesen prijedlog za podizanje optužnice, radi upisa tih podataka u evidenciju, uslijediti sudska faza postupka. Međutim, iako se postojanje dovoljnog broja inkriminirajućih dokaza ne može provjeriti u trenutku podnošenja zahtjeva za dopuštenje prisilnog izvršenja, što je uvjet koji je potreban kako bi se ispitanika moglo podvrgnuti prikupljanju njegovih biometrijskih i genetskih podataka, ono se nužno mora moći provjeriti tijekom te sudske faze, za vrijeme koje sud pred kojim je pokrenut postupak mora imati mogućnost ispitati sva relevantna pravna i činjenična pitanja, osobito kako bi provjerio nisu li ti biometrijski i genetski podaci pribavljeni povredom prava koja se zainteresiranoj osobi jamče pravom Unije (vidjeti u tom smislu presudu od 6. listopada 2020., *État luxembourgeois* (Pravna zaštita protiv zahtjeva za informacije u području oporezivanja), C-245/19 i C-246/19, EU:C:2020:795, t. 81. do 83. i navedenu sudsku praksu).
- 96 U svakom slučaju, u skladu s člankom 54. Direktive 2016/680 nacionalnim se pravom mora zainteresiranoj osobi pružiti mogućnost da učinkovito osporava prisilno prikupljanje svojih biometrijskih i genetskih podataka podnošenjem pravnog lijeka pred sudom, kojem je osnova navodna povreda njezinih prava dodijeljenih tom direktivom uslijed navedenog prikupljanja, ne dovodeći pritom u pitanje bilo kakav upravni ili izvansudski pravni lijek koji joj je dostupan, osobito pravo na podnošenje pritužbe nadzornom tijelu. Slijedom toga, čak i u slučaju da nakon

prethodne faze kaznenog postupka ne uslijedi sudska faza, među ostalim, u slučaju izostanka progona, ispitanik mora imati mogućnost ishoditi puni sudski nadzor zakonitosti obrade predmetnih podataka. Stoga, kada se nacionalnim pravom pružaju takva jamstva kako bi se ispunila obveza iz navedenog članka 54., a što je na sudu koji je uputio zahtjev da provjeri, mora se pretpostaviti da se poštuje bitan sadržaj prava na djelotvornu sudsku zaštitu, čak i ako sâm sud koji dopušta prisilno izvršenje predmetnog prikupljanja u trenutku odlučivanja o tom izvršenju ne raspolaže diskrecijskom ovlašću koja je potrebna za dodjelu takve zaštite.

- 97 Što se tiče trećeg uvjeta, najprije valja istaknuti da prikupljanje genetskih i biometrijskih podataka koji se odnose na osobe protiv kojih je podnesen prijedlog za podizanje optužnice u okviru kaznenog postupka, radi upisa tih podataka u evidenciju, slijedi ciljeve navedene u članku 1. stavku 1. Direktive 2016/680, osobito one koji se odnose na sprečavanje, istrage, otkrivanje ili progon kaznenih djela, a koji predstavljaju ciljeve od općeg interesa koje priznaje Unija.
- 98 U tom pogledu valja naglasiti da se takvim prikupljanjem može pridonijeti cilju navedenom u uvodnoj izjavi 27. Direktive 2016/680, prema kojoj je radi sprečavanja, istrage i progona kaznenih djela nužno da nadležna tijela obrađuju osobne podatke prikupljene u kontekstu sprečavanja, istrage, otkrivanja ili progona posebnih kaznenih djela izvan tog konteksta kako bi stekla uvid u kriminalne aktivnosti te kako bi mogla povezati različita otkrivena kaznena djela.
- 99 U ovom slučaju, kao što je to navela bugarska vlada u svojim pisanim očitovanjima i pojasnila u okviru pisanog odgovora na pitanje Suda, upisivanjem u policijsku evidenciju uspostavljenim nacionalnim pravom nastoje se ostvariti dva temeljna cilja. S jedne strane, ti se podaci prikupljaju i obrađuju kako bi bili uspoređeni s drugim podacima prikupljenima tijekom istraga povezanih s drugim kaznenim djelima. Ta vlada navodi da se taj cilj odnosi i na uspoređivanje s podacima prikupljenima u drugim državama članicama. S druge strane, navedeni se podaci mogu obrađivati i u svrhu kaznenog postupka u okviru kojeg je protiv ispitanika podnesen prijedlog za podizanje optužnice.
- 100 Međutim, privremeno izuzimanje od sudskog nadzora ocjene dokaza na kojima se temelji podnošenje prijedloga za podizanje optužnice protiv ispitanika, i dakle privremeno izuzimanje od sudskog nadzora prikupljanja njezinih biometrijskih i genetskih podataka, može se pokazati opravdanim tijekom prethodne faze kaznenog postupka. Naime, takav nadzor tijekom te faze mogao bi ugroziti odvijanje kaznene istrage tijekom koje se ti podaci prikupljaju i pretjerano ograničiti sposobnost istražitelja da razjasne druga kaznena djela na temelju usporedbe tih podataka s podacima prikupljenima tijekom drugih istraga. To ograničenje djelotvorne sudske zaštite stoga nije neproporcionalno jer se nacionalnim pravom jamči naknadan djelotvoran sudski nadzor.
- 101 Iz svega prethodno navedenog proizlazi da se članku 47. Povelje ne protivi to da nacionalni sud, kada odlučuje o zahtjevu za dopuštanje prisilnog izvršenja prikupljanja biometrijskih i genetskih podataka osobe protiv koje je podnesen prijedlog za podizanje optužnice, radi upisa tih podataka u evidenciju, nema mogućnost ocijeniti dokaze na kojima se temelji to podnošenje prijedloga za podizanje optužnice, pod uvjetom da se nacionalnim pravom jamči naknadan djelotvoran sudski nadzor uvjeta provedbe navedenog podnošenja prijedloga za podizanje optužnice, iz čega proizlazi odobrenje za provedbu tog prikupljanja.

Poštovanje pretpostavke nedužnosti

- 102 Uvodno valja podsjetiti na to da se prema članku 48. stavku 1. Povelje, čiji sadržaj odgovara onom iz članka 6. stavka 2. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, svaki optuženik smatra nedužnim sve dok mu se ne dokaže krivnja u skladu sa zakonom.
- 103 Konkretno, Sud je priznao da iz sudske prakse ESLJP-a proizlazi, među ostalim, da je pretpostavka nedužnosti povrijeđena ako sudska odluka koja se odnosi na optuženika odražava predodžbu krivnje, iako njegova krivnja nije prethodno utvrđena u skladu sa zakonom (vidjeti u tom smislu presudu od 25. veljače 2021., Dalli/Komisija, C-615/19 P, EU:C:2021:133, t. 224. i navedenu sudsku praksu).
- 104 Osim toga, kao što to proizlazi iz uvodne izjave 31. Direktive 2016/680, uspostava različitih kategorija osoba u odnosu na koje moraju postojati različite obrade njihovih osobnih podataka, prema članku 6. te direktive, ne bi smjela spriječiti primjenu prava na pretpostavku nedužnosti zajamčenu Poveljom i Europskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda.
- 105 Što se tiče pitanja suda koji je uputio zahtjev u pogledu poštovanja prava na pretpostavku nedužnosti u sudskoj odluci kojom se dopušta prikupljanje biometrijskih i genetskih podataka osoba protiv kojih je podnesen prijedlog za podizanje optužnice, radi upisa tih podataka u evidenciju, valja istaknuti, kao prvo, da s obzirom na to da se nacionalnim pravom predviđa da je to prikupljanje ograničeno na kategoriju osoba protiv kojih je podnesen prijedlog za podizanje optužnice, odnosno na kategoriju osoba čija kaznenopravna odgovornost još uvijek nije utvrđena, ne može se smatrati da je navedeno prikupljanje samo po sebi takve prirode da odražava predodžbu tijela da su te osobe krive, u smislu sudske prakse navedene u točki 103. ove presude.
- 106 Kao drugo, valja utvrditi da se sudska odluka kojom se dopušta prikupljanje biometrijskih i genetskih podataka osoba protiv kojih je podnesen prijedlog za podizanje optužnice, radi upisa tih podataka u evidenciju, ne može tumačiti kao stajalište o krivnji ispitanika ni stoga na način da se njome ugrožava pretpostavka nedužnosti navedene osobe, s obzirom na to da se njome samo uzima u obzir okolnost da je protiv ispitanika podnesen prijedlog za podizanje optužnice i da se on odbija podvrgnuti tom prikupljanju.
- 107 Naime, činjenica da sud koji mora donijeti takvu sudsku odluku ne može u toj fazi kaznenog postupka ocijeniti dostatnost dokaza na kojima se temelji prijedlog za podizanje optužnice podnesen protiv ispitanika predstavlja jamstvo poštovanja prava te osobe na pretpostavku nedužnosti.
- 108 Takvo se jamstvo tim više nalaže kada se nacionalnim pravom, kao što je odredba o kojoj je riječ u glavnom postupku, propisuje da je sud koji je nadležan za odlučivanje o prisilnom izvršenju prikupljanja biometrijskih i genetskih podataka osoba protiv kojih je podnesen prijedlog za podizanje optužnice, radi upisa tih podataka u evidenciju, isti onaj koji će tijekom sudske faze kaznenog postupka morati odlučivati o kaznenoj odgovornosti te osobe. Naime, poštovanje prava na pretpostavku nedužnosti zahtijeva da je taj sud potpuno nepristran i da nema nikakve predrasude kada provodi to razmatranje (vidjeti u tom smislu presudu od 16. studenoga 2021., Prokuratura Rejonowa w Mińsku Mazowieckim i dr., C-748/19 do C-754/19, EU:C:2021:931, t. 88.).

- 109 Iz prethodno navedenog proizlazi da se pravu na pretpostavku nedužnosti iz članka 48. Povelje ne protivi to da se tijekom prethodne faze kaznenog postupka naloži mjera prikupljanja biometrijskih i genetskih podataka osoba protiv kojih je podnesen prijedlog za podizanje optužnice, radi upisa tih podataka u evidenciju, pri čemu tu mjeru dopušta sud koji u toj fazi nema ovlast ocijeniti dokaze na kojima se temelji takav prijedlog za podizanje optužnice.
- 110 Iz svega prethodno navedenog proizlazi da na treće pitanje valja odgovoriti tako da članak 6. točku (a) Direktive 2016/680 kao i članke 47. i 48. Povelje treba tumačiti na način da im se ne protivi nacionalno zakonodavstvo kojim se propisuje da nadležni kazneni sud, u slučaju kada osoba protiv koje je podnesen prijedlog za podizanje optužnice zbog kaznenog djela počinjenog s namjerom koje se progone po službenoj dužnosti odbije dobrovoljnu suradnju u prikupljanju svojih biometrijskih i genetskih podataka radi njihova upisa u evidenciju, mora dopustiti mjeru prisilnog izvršenja tog prikupljanja, pri čemu ne raspolaže ovlašću ocjene postoje li ozbiljni razlozi za vjerovati da je ispitanik počinio kazneno djelo zbog kojeg je protiv njega podnesen prijedlog za podizanje optužnice, pod uvjetom da se nacionalnim pravom jamči naknadan djelotvoran sudski nadzor uvjeta podnošenja tog prijedloga za podizanje optužnice, iz čega proizlazi dopuštenje za provedbu navedenog prikupljanja.

Četvrto pitanje

- 111 Uvodno valja podsjetiti na to da je, u skladu s ustaljenom sudskom praksom, u okviru postupka suradnje između nacionalnih sudova i Suda, uspostavljene u članku 267. UFEU-a, na Sudu da nacionalnom sudu pruži koristan odgovor koji će mu omogućiti da riješi spor koji se pred njim vodi. U tom je smislu na Sudu da, prema potrebi, preoblikuje pitanja koja su mu postavljena (presuda od 15. srpnja 2021., *The Department for Communities in Northern Ireland*, C-709/20, EU:C:2021:602, t. 61. i navedena sudska praksa).
- 112 Kao što to proizlazi iz odluke kojom se upućuje prethodno pitanje i kao što je to istaknuto u točkama 46. i 49. ove presude, u okviru četvrtog pitanja sud koji je uputio zahtjev pita se o dosegu zahtjeva navedenih u članku 4. stavku 1. točkama (a) do (c), članku 8. stavcima 1. i 2. i članku 10. Direktive 2016/680.
- 113 Usto, kao što je to istaknuto u točkama 46. do 48. ove presude, sud koji je uputio zahtjev navodi da se, iako mu se čini da se tim odredbama zahtijeva da nadležna tijela raspolažu marginom prosudbe za utvrđivanje nužnosti prikupljanja biometrijskih i genetskih podataka i da ga odgovarajuće obrazlože, upis u policijsku evidenciju koji je propisan zakonodavstvom primjenjivim u glavnom predmetu obvezno primjenjuje na sve osobe protiv kojih je podnesen prijedlog za podizanje optužnice za kaznena djela počinjena s namjerom koja se progone po službenoj dužnosti u pogledu triju kategorija biometrijskih i genetskih podataka na koje se odnosi odredba nacionalnog prava o kojoj je riječ u glavnom postupku, pri čemu se tim zakonodavstvom ne zahtijeva utvrđenje konkretne nužnosti prikupljanja svih tih kategorija podataka.
- 114 Iz toga slijedi da četvrto pitanje treba shvatiti na način da se njime u biti želi utvrditi treba li članak 10. Direktive 2016/680, u vezi s njezinim člankom 4. stavkom 1. točkama (a) do (c) te člankom 8. stavcima 1. i 2., tumačiti na način da mu se protivi nacionalno zakonodavstvo kojim se propisuje sustavno prikupljanje biometrijskih i genetskih podataka svake osobe protiv koje je podnesen prijedlog za podizanje optužnice za kazneno djelo počinjeno s namjerom koje se progone po službenoj dužnosti, radi upisa tih podataka u evidenciju, a da se pritom ne propisuje

obveza nadležnog tijela da utvrdi i dokaže, s jedne strane, da je to prikupljanje nužno za ostvarenje konkretnih zadanih ciljeva i, s druge strane, da se ti ciljevi ne mogu postići prikupljanjem samo dijela dotičnih podataka.

- 115 Konkretnije, valja primijetiti da se pitanja suda koji je uputio zahtjev odnose na zahtjev iz članka 10. te direktive, prema kojem obradu posebnih kategorija podataka iz tog članka treba odobriti „samo ako je to [strogo] nužno”.
- 116 U tom pogledu, kao prvo, valja podsjetiti na to da je, kao što je to navedeno u točkama 62. i 63. ove presude, članak 10. Direktive 2016/680 posebna odredba kojom se uređuju obrade posebnih kategorija osobnih podataka, uključujući biometrijske i genetske podatke. Kao što to proizlazi iz sudske prakse, cilj tog članka jest osiguravanje pojačane zaštite u odnosu na obrade koje zbog posebne osjetljivosti podataka o kojima je riječ te zbog konteksta u kojem se obrađuju mogu predstavljati, kao što to proizlazi iz uvodne izjave 37. navedene direktive, znatne rizike za temeljna prava i slobode, kao što su to pravo na poštovanje privatnog života i pravo na zaštitu osobnih podataka, zajamčene člancima 7. i 8. Povelje (vidjeti po analogiji presudu od 24. rujna 2019., GC i dr. (Uklanjanje poveznica na osjetljive podatke), C-136/17, EU:C:2019:773, t. 44.).
- 117 Kao drugo, kao što to proizlazi iz samog teksta članka 10. Direktive 2016/680, zahtjev prema kojem je obrada takvih podataka dopuštena „samo ako je to [strogo] nužno” treba tumačiti na način da se njime definiraju stroži uvjeti zakonitosti obrade osjetljivih podataka u odnosu na one koji proizlaze iz njezina članka 4. stavka 1. točaka (b) i (c) i članka 8. stavka 1., kojima se upućuje samo na „nužn[u]” obradu podataka koji su općenito obuhvaćeni područjem primjene navedene direktive.
- 118 Tako se, s jedne strane, uporabom priloga „samo” ispred izraza „ako je to [strogo] nužno” naglašava da će se obrada posebnih kategorija podataka u smislu članka 10. Direktive 2016/680 moći smatrati nužnom samo u ograničenom broju slučajeva. S druge strane, obilježje „[stroge]” nužnosti obrade takvih podataka podrazumijeva da se ta nužnost ocjenjuje osobito usko.
- 119 Okolnost na koju se poziva francuska vlada, da se [samo] u određenim jezičnim verzijama članka 10. Direktive 2016/680, taj članak odnosi na slučajeve u kojima je obrada podataka „[strogo] nužna” nije odlučujuća u tom pogledu. Naime, ta terminološka razlika ne mijenja prirodu tako navedenog kriterija i razinu propisanog zahtjeva, s obzirom na to da se tim jezičnim verzijama također definira stroži uvjet kako bi se odobrila obrada osjetljivih podataka, što podrazumijeva strožu ocjenu njezine nužnosti nego u slučaju kada obrađeni podaci ne ulaze u područje primjene navedenog članka.
- 120 Osim toga, kao što to Komisija također ističe, zahtjev prema kojem je obrada podataka iz članka 10. Direktive 2016/680 dopuštena samo u slučaju stroge nužnosti nije bio sadržan u Prijedlogu direktive (COM(2012) 10 *final*) koji je bio polazišna točka za tu direktivu, nego ga je naknadno uveo zakonodavac Unije, koji je time jasno namjeravao nametnuti stroži uvjet nužnosti obrade podataka, u skladu s ciljem koji se želi postići tim člankom, a koji se sastoji od pojačane zaštite osoba u pogledu obrade osjetljivih podataka.
- 121 Kao treće, što se tiče sadržaja zahtjeva prema kojem obradu osjetljivih podataka treba dopustiti „samo ako je to [strogo] nužno”, valja istaknuti da posebni zahtjevi iz članka 10. Direktive 2016/680 predstavljaju posebnu provedbu, koja se primjenjuje na određene kategorije podataka,

načela navedenih u člancima 4. i 8. te direktive, koja se moraju poštovati svakom obradom podataka koja ulazi u njezino područje primjene. Slijedom toga, doseg tih različitih zahtjeva treba odrediti s obzirom na navedena načela.

- 122 Konkretno, s jedne strane, „[strogo] nužno[st]”, u smislu članka 10. Direktive 2016/680, prikupljanja biometrijskih i genetskih podataka osoba protiv kojih je podnesen prijedlog za podizanje optužnice, radi upisa tih podataka u evidenciju, mora se utvrditi s obzirom na svrhe tog prikupljanja. U skladu s načelom ograničenja svrha iz članka 4. stavka 1. točke (b) te direktive, te svrhe moraju biti „[određene], izričite i zakonite”. S druge strane, iako zahtjev dopuštenosti obrade biometrijskih i genetskih podataka „samo ako je to [strogo] nužno” odgovara, kao što je to istaknuto u točkama 117. do 119. ove presude, zahtjevu pojačane zaštite određenih kategorija podataka, on ujedno predstavlja i posebnu primjenu načela smanjenja količine podataka – navedenog u članku 4. stavku 1. točki (c) navedene direktive, na temelju kojeg osobni podaci moraju biti primjereni i relevantni te ne smiju biti pretjerani u odnosu na svrhe u koje se obrađuju – na kategorije podataka iz navedenog članka 10.
- 123 Usto, imajući u vidu članak 4. stavak 1. točku (a) te direktive, doseg tog zahtjeva također treba utvrditi s obzirom na njezin članak 8. stavak 1., u skladu s kojim države članice osiguravaju, među ostalim, da je obrada zakonita samo ako je nužna i samo u onoj mjeri u kojoj je nužna kako bi nadležno tijelo obavilo zadaću u svrhe navedene u članku 1. stavku 1. te direktive, kao i s obzirom na njezin članak 8. stavak 2. kojim se zahtijeva da se pravom države članice kojim se uređuje obrada unutar područja primjene te direktive navode barem ciljevi obrade, osobni podaci za obradu i svrhe obrade.
- 124 U tom pogledu, ciljevi obrade biometrijskih i genetskih podataka ne mogu se odrediti preopćenitim pojmovima, nego zahtijevaju da budu dovoljno precizno i konkretno određeni kako bi se omogućila procjena „[stroge] nužno[sti]” navedene obrade.
- 125 Osim toga, zahtjev „[stroge] nužno[sti]” obrade osjetljivih podataka podrazumijeva osobito strog nadzor u tom kontekstu poštovanja načela smanjenja količine podataka.
- 126 U tom pogledu, kao prvo, treba podsjetiti na to da je, kao što to proizlazi iz uvodne izjave 26. Direktive 2016/680, zahtjev nužnosti ispunjen ako se cilj koji se nastoji postići predmetnom obradom ne može razumno na jednako učinkovit način postići drugim sredstvima kojima se manje zadire u temeljna prava ispitanikâ, posebno pravâ na poštovanje privatnog života i zaštitu osobnih podataka, zajamčenih člancima 7. i 8. Povelje (vidjeti u tom smislu presudu od 1. kolovoza 2022., Vyriausioji tarnybinės etikos komisija, C-184/20, EU:C:2022:601, t. 85. i navedenu sudsku praksu). Osobito, imajući u vidu povećanu zaštitu pojedinaca u vezi s obradom osjetljivih podataka, voditelj obrade mora se uvjeriti da se taj cilj ne može ispuniti korištenjem drugih kategorija podataka nego što su to one navedene u članku 10. Direktive 2016/680.
- 127 Kao drugo, s obzirom na znatne rizike koje predstavlja obrada osjetljivih podataka za prava i slobode ispitanikâ, osobito u kontekstu zadaća nadležnih tijela u svrhe navedene u članku 1. stavku 1. Direktive 2016/680, zahtjev „[stroge] nužno[sti]” podrazumijeva uzimanje u obzir posebne važnosti cilja koji se takvom obradom nastoji postići. Takva se važnost može ocijeniti, među ostalim, s obzirom na samu prirodu cilja koji se želi postići – osobito činjenicu da obrada služi konkretnom cilju u vezi sa sprečavanjem kaznenih djela ili prijetnji javnoj sigurnosti koje predstavljaju određeni stupanj težine te u vezi s kažnjavanjem takvih kaznenih djela ili zaštitom od takvih prijetnji – kao i s obzirom na posebne okolnosti u kojima se ta obrada provodi.

- 128 S obzirom na prethodna razmatranja, valja smatrati da je nacionalno zakonodavstvo kojim se propisuje sustavno prikupljanje biometrijskih i genetskih podataka svake osobe protiv koje je podnesen prijedlog za podizanje optužnice za kazneno djelo počinjeno s namjerom koje se progoni po službenoj dužnosti u načelu protivno zahtjevu iz članka 10. Direktive 2016/680, prema kojem se obrada posebnih kategorija podataka iz tog članka dopušta „samo ako je to [strogo] nužno”.
- 129 Naime, takvo zakonodavstvo može dovesti do toga da se neselektivno i općenito prikupljaju biometrijski i genetski podaci većine osoba protiv kojih je podnesen prijedlog za podizanje optužnice jer je pojam „kazneno djelo počinjeno s namjerom koje se progoni po službenoj dužnosti” osobito općenit i može se primijeniti na velik broj kaznenih djela, neovisno o njihovoj prirodi i težini.
- 130 Točno je da se takvim zakonodavstvom ograničava područje primjene prikupljanja biometrijskih i genetskih podataka na osobe protiv kojih je podnesen prijedlog za podizanje optužnice tijekom istražne faze kaznenog postupka, odnosno osobe za koje postoje ozbiljni razlozi za vjerovati da su počinile kazneno djelo u smislu članka 6. točke (a) Direktive 2016/680. Međutim, sama činjenica da je protiv osobe podnesen prijedlog za podizanje optužnice za kazneno djelo počinjeno s namjerom koje se progoni po službenoj dužnosti ne može se smatrati elementom koji sam po sebi omogućuje pretpostavku da je prikupljanje njezinih biometrijskih i genetskih podataka strogo nužno s obzirom na svrhe koje se želi postići kao i s obzirom na povrede temeljnih prava, osobito pravâ na poštovanje privatnog života i zaštitu osobnih podataka, zajamčenih člancima 7. i 8. Povelje, koja iz njih proizlaze.
- 131 Stoga, s jedne strane, moguće je da će postojati slučajevi u kojima – iako postoje ozbiljni razlozi za vjerovati da je predmetna osoba počinila kazneno djelo, što opravdava podnošenje prijedloga za podizanje optužnice protiv nje, čime se pretpostavlja da su već bili prikupljeni dostatni dokazi o uključenosti te osobe u kazneno djelo – prikupljanje biometrijskih i genetskih podataka ne ispunjava ni jednu konkretnu nužnost u svrhe kaznenog postupka koji je u tijeku.
- 132 S druge strane, vjerojatnost da su biometrijski i genetski podaci osobe protiv koje je podnesen prijedlog za podizanje optužnice strogo nužni u okviru drugih postupaka, a ne samo postupka u okviru kojeg je podnesen taj prijedlog, može se utvrditi samo s obzirom na sve relevantne elemente, kao što su, među ostalim, priroda i težina navodnog kaznenog djela zbog kojeg je podnesen prijedlog za podizanje optužnice, posebne okolnosti tog kaznenog djela, moguća povezanost navedenog kaznenog djela s drugim postupcima koji su u tijeku, prethodne osude predmetne osobe ili njezin osobni profil.
- 133 U tim je okolnostima na sudu koji je uputio zahtjev da provjeri je li moguće, kako bi se zajamčila djelotvornost članka 10. Direktive 2016/680, usklađeno tumačiti nacionalno zakonodavstvo, kojim se propisuje to prisilno izvršenje, s pravom Unije. Konkretno, na sudu je koji je uputio zahtjev da provjeri omogućuje li se nacionalnim pravom ocjena „[stroge] nužno[sti]” prikupljanja kako biometrijskih tako i genetskih podataka ispitanika, radi upisa tih podataka u evidenciju. U tom pogledu osobito mora biti moguća provjera može li takva „[stroga] nužno[st]” proizlaziti iz okolnosti koje se tiču prirode i težine kaznenog djela za koje je ispitanik osumnjičen u kaznenom postupku u glavnom predmetu odnosno iz drugih relevantnih elemenata, kao što su oni navedeni u točki 132. ove presude. Usto, valja se uvjeriti da već sâmo prikupljanje podataka o osobnom stanju, koje je također predviđeno u okviru upisa u policijsku evidenciju, kao što je to potvrdila bugarska vlada u okviru pisanog odgovora na pitanje koje je postavio Sud, ne omogućuje ostvarivanje postavljenih ciljeva.

- 134 U slučaju da se nacionalnim pravom ne jamči takav nadzor mjere prikupljanja biometrijskih i genetskih podataka, na sudu je koji je uputio zahtjev da osigura puni učinak navedenog članka 10. odbijanjem zahtjeva policijskih tijela za dopuštanje prisilnog izvršenja tog prikupljanja.
- 135 Iz svega prethodno navedenog proizlazi da članak 10. Direktive 2016/680, u vezi s njezinim člankom 4. stavkom 1. točkama (a) do (c) te člankom 8. stavcima 1. i 2., treba tumačiti na način da mu se protivi nacionalno zakonodavstvo kojim se propisuje sustavno prikupljanje biometrijskih i genetskih podataka svake osobe protiv koje je podnesen prijedlog za podizanje optužnice za kazneno djelo počinjeno s namjerom koje se progoni po službenoj dužnosti, radi upisa tih podataka u evidenciju, a da se pritom ne propisuje obveza nadležnog tijela da provjeri i dokaže, s jedne strane, da je to prikupljanje strogo nužno za ostvarenje konkretnih zadanih ciljeva i, s druge strane, da se ti ciljevi ne mogu postići mjerama kojima se manje zadire u prava i slobode ispitanika.

Troškovi

- 136 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenog, Sud (peto vijeće) odlučuje:

- 1. Članak 10. točku (a) Direktive (EU) 2016/680 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka od strane nadležnih tijela u svrhe sprečavanja, istrage, otkrivanja ili progona kaznenih djela ili izvršavanja kaznenih sankcija i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Okvirne odluke Vijeća 2008/977/PUP, u vezi s člankom 52. Povelje Europske unije o temeljnim pravima,**

treba tumačiti na način da

je obrada biometrijskih i genetskih podataka koju policijska tijela provode radi obavljanja aktivnosti istraživanja, borbe protiv kriminaliteta i očuvanja javnog poretka, dopuštena pravom države članice u smislu članka 10. točke (a) te direktive, ako pravo te države članice sadržava pravnu osnovu koja je dovoljno jasna i precizna za dopuštanje navedene obrade. Činjenica da se nacionalnim zakonodavnim aktom koji sadržava takvu pravnu osnovu usto upućuje na Uredbu (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka), a ne na Direktivu 2016/680, ne može sama po sebi dovesti u pitanje postojanje takvog dopuštenja, pod uvjetom da je iz tumačenja svih primjenjivih odredaba nacionalnog prava dovoljno jasno, precizno i nedvojbeno da je predmetna obrada biometrijskih i genetskih podataka obuhvaćena područjem primjene te direktive, a ne uredbe.

- 2. Članak 6. točku (a) Direktive 2016/680 kao i članke 47. i 48. Povelje Europske unije o temeljnim pravima**

treba tumačiti na način da

im se ne protivi nacionalno zakonodavstvo kojim se propisuje da nadležni kazneni sud, u slučaju kada osoba protiv koje je podnesen prijedlog za podizanje optužnice zbog kaznenog djela počinjenog s namjerom koje se progoni po službenoj dužnosti odbije dobrovoljnu suradnju u prikupljanju svojih biometrijskih i genetskih podataka radi njihova upisa u evidenciju, mora dopustiti mjeru prisilnog izvršenja tog prikupljanja, pri čemu ne raspolaže ovlašću ocjene postoje li ozbiljni razlozi za vjerovati da je ispitanik počinio kazneno djelo zbog kojeg je protiv njega podnesen prijedlog za podizanje optužnice, pod uvjetom da se nacionalnim pravom jamči naknadan djelotvoran sudski nadzor uvjeta podnošenja tog prijedloga za podizanje optužnice, iz čega proizlazi dopuštenje za provedbu navedenog prikupljanja.

3. Članak 10. Direktive 2016/680, u vezi s njezinim člankom 4. stavkom 1. točkama (a) do (c) te člankom 8. stavicama 1. i 2.,

treba tumačiti na način da

mu se protivi nacionalno zakonodavstvo kojim se propisuje sustavno prikupljanje biometrijskih i genetskih podataka svake osobe protiv koje je podnesen prijedlog za podizanje optužnice za kazneno djelo počinjeno s namjerom koje se progoni po službenoj dužnosti, radi upisa tih podataka u evidenciju, a da se pritom ne propisuje obveza nadležnog tijela da provjeri i dokaže, s jedne strane, da je to prikupljanje strogo nužno za ostvarenje konkretnih zadanih ciljeva i, s druge strane, da se ti ciljevi ne mogu postići mjerama kojima se manje zadire u prava i slobode ispitanika.

Potpisi